

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobodjenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 180 (13.411)

Trst, četrtek, 3. avgusta 1989

V senatu je stekla razprava o krizi palermškega sodstva

Vlada ne sme popustiti v boju proti kriminalu

*Ministra Gava in Vassalli sta orisala potek preiskav v zvezi z anonimnimi grožnjami
V Rimu bodo danes opravili analize prstnih odtisov in zaplenjenega gradiva*

RIM, PALERMO — V senatu se je včeraj začela razprava o boju proti mafiji, ki se je nadaljevala pozno v noč, kljub temu pa ni privedla do nobene bistvene novosti, vsaj kar se tiče učinkovitih ukrepov proti organiziranemu kriminalu.

Minister za pravosodje Vasalli je odgovoril na številna vprašanja in interpelacije, ki so jih predložile skoraj vse politične skupine. Omejil se je predvsem na pojasnila v zvezi z neutemeljenimi govoricami, da namerava višji sodni svet ukrepati proti nekaterim palermskim sodnikom, ki so bili vpleteni v afero o anonimnih grozilnih pismih. Poudaril je, da bodo vsi postopki ustavljeni, dokler preiskave, ki so še v teku, ne bodo pojasnile nekaterih ključnih točk. Prav včeraj so namreč specialni oddelki rimskih karabinerjev prevzeli vse gradivo, ki se nanaša na anonimne grožnje in jih bodo že danes proučili v Rimu pod strogim in stalnim nadzorstvom namestnika državnega pravdnika iz Caltanissette Ottavia Sferlazzze. Gre v glavnem za prstne odtise, ki jih pripisujejo namestniku državnega pravdnika Di Pisi, papir, na katerem so bili natipkani teksti ter pisalne stroje. Izidi analiz bodo znani najkasneje jutri zjutraj. Minister Vassalli pa je v senatu tudi zavrnil vsa natolcevanja, da namerava visokemu komisarju za boj proti mafiji Sici odvzeti oziroma omejiti nekatere pristojnosti.

Notranji minister Gava pa je skušal potolažiti predvsem sume, ki jih je vzbudila vest o vrnitvi skesanca Totuccia Contorna v Italijo. Dejal je, da je njegova prisotnost v domovini legitimna in znana vsem pristojnim oblastem. S tem pa je hotel izrecno izpodbiti trditve, da so anonimne grožnje sodniku Falconeju le sredstvo, ki naj bi preusmerilo preiskave o povezavi med mafijo in črnim terorizmom, s

spodletelim atentatom na Falconeja vred. Glede vrnitve Contorna na Sicilijo je Gava pojasnil, da italijanska policija je ni nikoli spodbujala, še manj pa zahtevala. »Prav nasprotno,«
je podčrtal Gava, »Contorna smo iz varnostnih razlogov večkrat skušali odvrniti od namena, da bi se vrnil. To lahko potrdijo tudi ameriške sodne oblasti in policija, ki je imela nalogo, da skesanca ščiti.«
Dejansko sta italijanska in ameriška policija na ta račun prišli do dogovora, da do potankosti izvajata obstoječe dogovore. Na kritike predstavnikov neodvisne levice, ki se ne strinjajo z načinom, kako sodstvo obravnava najnovejšo afero mafijskega značaja, pa je Gava repliciral, da se lahko diskutira o oblikah boja proti mafiji, ne pa o tem, kar so pristojne oblasti že ukrenile, da bi izluščile resnico.

Predsednik senatne komisije za boj proti mafiji, komunist Chiaromonte, je v svojem posegu opozoril na dejstvo, da se je nadzorstvo nad mafijo nevarno zmanjšalo, prav tako so premajhni napor, ki jih pristojne oblasti vlagajo v boj. Po njegovem mnenju so zadnji palermski dogodki odločen dokaz, da je tako, zato je ostro kritiziral način, s katerim je država skušala priti do resnice in čimprej odkriti krivca, saj se ni potrudila, da bi dokodke globlje proučila. Chiaromonte je zato predlagal tesnejše sodelovanje med pristojnimi telesi ter vladnimi in političnimi silami. Podčrtal je tudi, da sodstvo samo ne more biti kos pojavom, kakršna sta mafija in terorizem. Nenazadnje pa je Chiaromonte mnenja, da predstavlja korak naprej tudi ustrezna informacija javnosti, ki pa še zdaleč ne sme biti alarmantna, predvsem pa se ne sme spremeniti v monopoliziranje domnevnih ali dejanskih resnic.

Velike težave tudi pri Marseillu v Franciji

Nove žrtve požarov ki pestijo Sardinijo

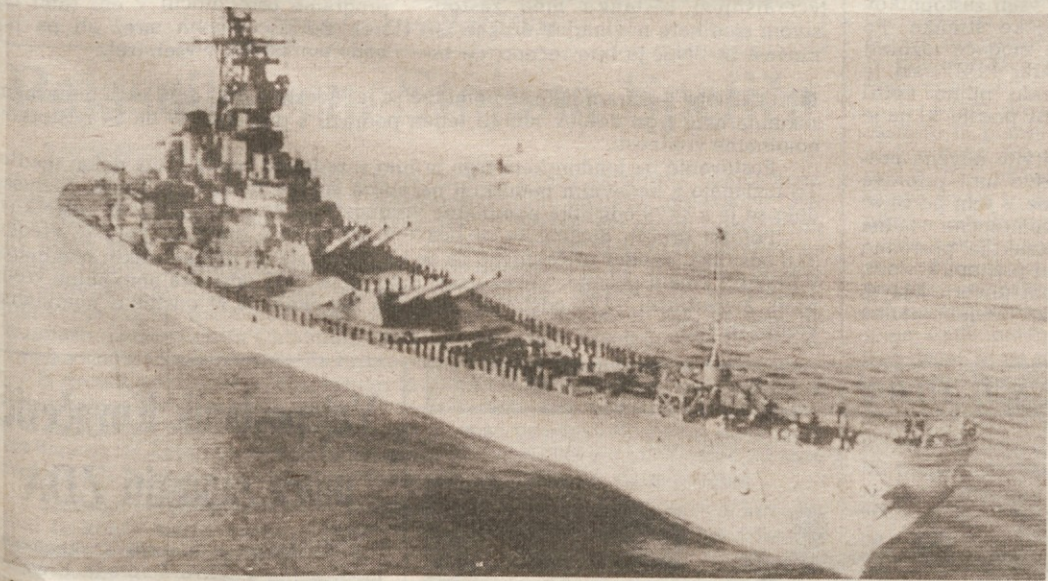

Skupine turistov, ki so bile na letovanju na francoskem Jugu, so morale zapustiti Marseille in bližnje kraje. Za beg so bile primerne tudi ribiške barke...

NA 2. STRANI

Kljub premikom šestega ameriškega sredozemskega brodovja

Bush skuša po mirni poti rešiti zaplet s talci v rokah libanonskih skrajnežev

Ameriška bojna ladja Iowa je včeraj izplula iz Marseilla

(Telefoto AP)

WASHINGTON, BEJRUT — Ameriška diplomacija je aktivirala vse javne in tajne diplomatske kanale, da bi preprečila nadaljnji zaplet v krizi z zahodnimi talci, ki jih imajo v rokah libanonski verski skrajneži. 48-urna odložitvev eksekucije ameriškega ugrabljenca Cicippia vzbuja upanje, da bi lahko po mirni poti rešili zaplet. Busheva administracija je navezala stike s Sirijo in Savdsko Arabijo, s posredovanjem Švice in Japonske pa tudi z Iranom. Po mnenju ameriških protiterorističnih izvedencev ima prav Teheran v rokah ključ celotne zadeve. Tudi 48-urno odložitvev eksekucije Cicippia so baje dosegli prav po zaslugi sovjetskega zunanjega ministra Sevardnadzeja, ki se je mudil na obisku v Teheranu. Teheran bi navsezadnje rad dosegel osvoboditev štirih Irancev, ki jih je libanonska krščanska falanga ugrabila pred sedmimi leti v Bejrutu. Če bi Washingtonu uspelo doseči osvoboditev te četverice, bi bržkone z večjo lahkoto rešili tudi vprašanje ostalih zahodnih ugrabljenecv, ki so v rokah šiitskih proliranskih skrajnežev.

Washingtonska administracija pa je vseeno ukazala svojemu sredozemskemu brodovju, naj spremeni prvotne načrte. Že v torek se s svojimi eskortnimi ladjami zapustila aleksandrijsko pristanišče letalonosilka Coral Sea, včeraj je pet dni pred predvidenim odhodom izplula iz Marseilla bojna ladja Iowa, admiralska ladja šestega brodovja, raketna križarka Belknap, je odpovedala svoj obisk v Sevastopolu, iz Singapura pa je prav tako pred predvidenim rokom

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Drnovšek se bo v torek srečal s Cossigo

RIM, BEOGRAD — V torek, 8. avgusta, se bosta v Benetkah na pobudo italijanskega voditelja države srečala predsednik predsedstva SFRJ Janez Drnovšek in predsednik Cossiga. Neformalnega srečanja se bosta hkrati udeležila tudi zunanja ministra obeh držav Budimir Lončar in Gianni De Michelis.

Predsednik Cossiga je že pred sedmimi leti navezal prijateljske stike z Jugoslavijo. Januarja 1986 se je v Dubrovniku sestal s tedanjim predsednikom predsedstva SFRJ Vojakovičem, njun pogovor pa je bil osredotočen predvsem na odnose med Vzhodom in Zahodom ter na odnose med Jugoslavijo in ES. Dve leti kasneje je Cossigo sprejel ministrski predsednik Mikulić, takrat pa se je Italija s podpisom memoranduma obvezala, da bo Jugoslaviji finančno pomagala s posojilom v višini 420 milijonov dolarjev. Januarja letos pa je ta dogovor potrdil še tedanji zunanji minister Andreotti med enodnevnim obiskom v Beogradu, ko je obljubil, da bo kreditni postopek pospešil.

Pasovi in stolčki so sedaj obvezni

RIM — Poslanska zbornica je dokončno odobrila zakonski odlok o varnostnih sedežih za najmlajše potnike ter o obveznih varnostnih pasovih na prednjih in zadnjih sedežih.

S 328 glasovi za, 13 proti in 8 vzdržanimi je poslanska zbornica zaključila iter zakonskega odloka, ki ga je pred dvema tednoma poslala v senat z dolgo vrsto popravkov.

Po novem bodo torej ostali v veljavi varnostni sedeži, v katerih bodo lahko na zadnjih sedežih udobno in varno sedeli potniki stari do štiri leta. Varnostni pasovi za odrasle potnike in voznike pa bodo obvezni tudi v mestnih središčih.

Kdor sede v avto se mora sedaj avtomatično privezati s pasovi, otroka pa mora privezati na stolček, kot mu to narekuje tudi zakon, ki so ga prav včeraj sprejeli brez dodatnih popravkov tekstu, za katerega so že pred dnevi soglašali senatorji.

V Kijevu padlo pročelje pošte

MOSKVA — Včeraj malo po 16. uri je gornji del pročelja kijevske glavne pošte zrgrmel na ulico, kjer je bilo veliko ljudi. Prav pred poštno palačo je tudi postaja podzemne železnice, kot običajno ob tisti uri pa je bilo na ulici na desetine mimoidočih.

Sovjetski TV dnevnik je pokazal pretresljive posnetke s prizorišča nesreče, ki je terjala tudi »nekaj mrtvih«, kot je poročal novinar, ki pa ni navedel nobenih števil.

Poslopje mestnega poštnega urada so zgradili v petdesetih letih, pročelje pa bi bili morali že pred časom restavrirati. Novinar je rekel, da se je pročelje morda zrušilo zaradi močnega deževja, ki je v zadnjih dneh povzročil nemalo škode v Kijevu in v drugih bližnjih mestih.

Za Bologno se je pravica ustavila

BOLOGNA — Komemoracija žrtev atentata, ki je pred devetimi leti povzročil pravi pokol na bolonjski železniški postaji, je bila tudi letos predvsem opomin na neizpolnjene obljube sodstva in vlade o pravični kazni za storilce. Hkrati pa je bila opomin za vse ostale krvave dogodke, ki so terjali na desetine življenj in katerih storilci so še na prostosti.

Bolonjski župan Imbeni je v svojem govoru poudaril predvsem kruto resnico, da so zamude sodstva in oblasti sramota in žalitev za vso državo. Izredno oster pa je bil predstavnik Združenja svojcev žrtev, Torquato Secci, saj je med drugim dejal, da »oblasti natanko vedo, kdo podtika bombe in kdo naroča atentate, vendar imen ne objavijo, po čemer bi lahko sklepali, da ščitijo nevarne kriminalce«.

Na sliki (Telefoto AP): svojci žrtev pred spominsko ploščo

Odobrili odlok za sanacijo Jadranskega morja

RIM — Poslanska zbornica je včeraj odobrila zakonski odlok za boj proti pojavu alg v Jadranskem morju, ki poleg že nakazanih 55 milijard lir za prve posege pri odstranjevanju alg, predvideva nadaljnjih 1.300 milijard lir v prihodnjem triletnem. Proti so bili le Zeleni, medtem ko so se misovci vzdržali.

Minister za okolje Ruffolo je tako postal »posebni komisar«, ki bo v sodelovanju z deželami upravljati prvi šestmesečni »obrok« v višini 234 milijard lir. V tem obdobju bo torej Ruffolo »izpolnjeval in trgal« črke za posege v posameznih deželah, s katerimi bodo čistili odpadne vode z živinorejskih farm, posodobili ali pa na novo zgradili čistilne naprave za mestne odpadle in za industrijske odpadne vode. Ob splošnem zadovoljstvu, da se bo končno z večmesečno zamudo preslo k dejanjem, pa so Zeleni ocenili zakonski odlok kot »demagoški ukrep«, ki ne rešuje strukturalnih vprašanj jadranskih dežel, ker ne predvideva preustroja dosedanjega kmečkega in živinorejskega razvojnega koncepta. Po trditvah Zelenih je čiščenje odpadnih voda nezadosten ukrep, preprečiti je treba onesnaženje. Kako naj bi to dosegli, pa niso povedali. Bržkone mislijo, da bomo vsi preko noči postali vegetarjanci in se odpovedali zrezkom in suhomesnatim izdelkom. Povsem upravičena pa je zahteva, da bi morali odpraviti model industrijskega kmetijstva, ki je s svojo prekomerno rabo najrazličnejših kemikalij od pesticidov do umetnih gnojil eden glavnih krivcev, da v Jadransko morje pritekajo prekomerne količine hranljivih snovi.

Od predvidenih letošnjih 234 milijard lir bo najvišji znesek prejela Emilija-Romagna, in sicer 65 milijard lir, Lombardija bo dobila 49 milijard lir, Veneto 48 milijard lir, Piemont 21 milijard lir, Marke 14 milijard, Apulija 13,5 milijarde, Abruci 10 milijard, Furlanija-Juljska krajina 9,5 milijarde, avtonomna pokrajina Bocen 1,5 milijarde, Tridentinska 1 milijardo, isti znesek bo prejel Molise, medtem ko bodo Dolini Aoste odmerili 500 milijonov lir.

Največ mrtvih je bilo pri turističnem naselju v kraju Porto San Paolo Na Sardiniji so požari terjali nove žrtve Ogenj še vedno pustoši območje pri Olbiji

Gost dim je v Loiriju oznanjal bližanje ognjene fronte

(Telefoto AP)

Zoglenelo truplo Giuseppeja Lo Curcia, ki je umrl v požaru na Sardiniji pri Olbiji

(Telefoto AP)

OLBIA — Požari še vedno povzročajo največjih skrbi na Sardiniji, na Korziki in v južni Franciji, kjer je iz Mar-seilla zbežalo več kot 2.000 turistov. Škodi, ki jo je tudi letos utrpela narava, je treba dodati še število človeških žrtv. Včeraj opoldan je obračun žrtv na Sardiniji že beležil pet mrtvih ter nič koliko ranjenih.

Predvčerajšnjim je na Sardiniji, pri Olbiji in v Galluri, gorelo na več frontah, plameni pa so se širili pod sunki maestrale, ki je pihal v sunkih do 90 kilometrov na uro. Največ škode je ogenj povzročil pri vaseh Loiri in Porto San Paolo, ki se nahajata na državni cesti med Olbio in Siniscolo. Zaradi požara je moralo prebivalstvo zapustiti Loiri in turistična središča v Portu San Paolo. Prav v vsesplošni zmedbi, ki je spremljala beg turistov, je prišlo do najhujših nesreč. Mnogo ljudi se je moralo zateči v bolnišnico, kjer so jim nudili prvo pomoč za opekline, žal pa je marsikdo po nepotrebnem izgubil

življenje. To je primer 50-letnega funkcionarja ES Giuseppeja Lo Curcia, ki je v Portu San Paolo preživel počitnice z ženo in tremi sinovi. Ko so turistom ukazali, da morajo zapustiti vas, ker se ognjena fronta bliža s preveliko hitrostjo, je Lo Curcio ostal med zadnjimi in iskal svoje sinove. Ogenj mu je prestregel pot in zanj ni bilo več nobene pomoči.

Podobna je morala biti tudi strašna smrt dveh pastirjev iz Arzachene, 61-letnega Quirica in 30-letnega Giacomo Cudonija, ki sta umrla, medtem ko sta skušala pomagati čredam na varno. Četrta včerajšnja žrtev je 22-letni karabinjer Carmine De Varti iz Grosseta, ki se je prevrnil s terenskim vozilom, s katerim se je peljal na kraj požara, kjer naj bi pomagal gasiti ogenj. Šele v poznih popoldanskih urah pa je iz Rima prišla vest, da je na oddelku za težke opekline umrla 47-letna Anna Campagnone, ki je bila prav tako žrtev požara v Portu San Paolo.

Požari so grozili tudi znanemu letoviščarskemu kraju Bormes les Mimosas na jugu Francije

(Telefoto AP)

Kljub nasprotovanju opozicije bo poljsko vlado vodil Kiszczak

VARŠAVA — Poljski sejm je včeraj izvolil novega premiera, generala Czeslawa Kiszczaka. Zanj je glasovalo 237 zastopnikov spodnjega doma poljskega parlamenta, proti jih je glasovalo 173, 10 parlamentarcev pa se je vzdržalo.

General Kiszczak so torej izvolili kljub nasprotovanju vseh zastopnikov Solidarnosti in Kmečke stranke. Po številu glasov pa je mogoče razbrati tudi nesoglasje znotraj PDZP, saj je proti generalu moralo nujno voliti tudi nekaj zastopnikov partije, ki ga je kandidirala.

Z včerajšnjo izvolitvijo novega premiera je stopila v živo tudi priprava na sestavo nove vlade, s tem pa bi se morala zaključiti enomesečna vladna kriza. General Kiszczak je posredno povabil opozicijo, naj pristopi k vladi, saj je v programskem govoru izjavil, da bi morala Poljsko urejati vladna koalicija.

Fininvest se že pripravlja na televizijske dnevnike

RIM — V pričakovanju novega zakona o razvoju zasebnih televizijskih postaj je družba Fininvest že pripravila okvirni načrt o novinarskem poročanju preko svojih televizijskih mrež. Svoj delovni program bo Fininvest predložila vsedržavnemu sindikatu novinarjev v letošnjem septembru. Na včerajšnjem sestanku med zastopstvom sindikata novinarjev družbe Fininvest in FNSI je bilo rečeno, da bo

novinarski sindikat zahteval spoštovanje novinarske pogodbe kot tudi integracijsko pogodbo.

Ze več časa je govor, da bodo Berlusconijeve televizijske postaje dobile možnost neposrednega novinarskega poročanja.

Ni pa še znano ali bodo novinarske programe osredotočili v eni sami od treh Berlusconijevih mrež ali pa jih bodo porazdelili v vseh treh.

■ LONDON — Zaradi manjše ponudbe se je jugoslovanski dolg na londonskem sekundarnem trgu dolgov minuli teden podražil s prejšnjih 49 na 54 odstotkov nominalne vrednosti.

Poslovanje na londonskem trgu je bilo v zadnjem tednu julija dokaj medlo. To razlagajo z nedavnim mehiškim načelnim sporazumom s kreditorji. Mehiški dolg se je s 44,75 odstotka nominalne vrednosti pocenil na dobrih 43 odstotkov.

Položaj drugih dolžnic se ni bistveno spremenil. Brazilski dolg je vreden 33,8 odstotka, vendar pričakujejo, da se bo zaradi slabih gospodarskih rezultatov v Braziliji kmalu pocenil. Venezuelski dolg velja 39,87 odstotka nominalne vrednosti, argentinski 17,71 odstotka, filipinski pa okoli 53,50 odstotka nominalne vrednosti. (dd)

nadaljevanje s 1. strani - nadaljevanje s 1. strani

● Bush skuša

izplula letalonosilka America. V Washingtonu poudarjajo, da je Pentagon predstavil Beli hiši vse morebitne vojaške povračilne akcije, da pa je Bushova administracija trdno odločena, da vso zadevo rešuje po diplomatski poti z več ali manj tajnimi pogajanjimi. Navsezadnje se Bush dobro zaveda, da tega vprašanja ni mogoče rešiti s silo. Ze Carterjeva administracija je ob zapletu s talci na teheranskem ameriškem veleposlaništvu brez uspeha poskusila rabiti silo. Prav tako neuspešna je bila Reaganova administracija, tako da je Bushova previdnost sama po sebi umevna. Seveda pa je treba ameriškega javnemu mnenju pokazati, da je administracija pripravljena uporabiti tudi silo, če bi bilo to potrebno. Prav zato je ukazala premike šestega sredozemskega brodovja.

V vsej tej diplomatski akciji in mrzličnim pogajanjem pa je za Washington glavna ovira zadržanje Izraela. Očitki na račun petkove ugrabitve šejka Abdela Karima Obeida so iz ure v uro bolj glasni. Vedno bolj se utrjuje prepričanje, da je Izrael namenoma sprožil celotni zaplet, da bi odvrnil pozornost javnega mnenja od palestinske intifade. Številni funkcionarji administracije obenem sumijo, da je hotel Izrael s petkovo ugrabitvijo radikalizirati šiite in preprečiti prevlado bolj zmernih sil na južnolibanonskem prizišču. S tem dejanjem državnega terorizma pa je Izrael obenem dal nepričakovano podporo tistim skrajnim si-

lam v Iranu, ki nasprotujejo novemu voditelju islamske revolucije, hadžetoleslamu Rafsandžaniju. ZDA so baje bile že na dobri poti, da bi navezale nekoliko bolj normalne odnose z Iranom, izraelska ugrabitev šejka Obeida, pa je vse te napore izničila.

Nič čudnega torej, da bodo pogovori pomočnika ameriškega državnega tajnika, Johna Kellyja, ki je zadolžen za bližnjevzhodna vprašanja, z izraelskimi politikami nadvse pomembni. Izraelska vlada namreč še vedno vztraja na globalnih pogajanjih za izpustitev vseh talcev in zajetih, ki so v rokah šiitskih skrajnežev in Izraela. Pri tej zahtevi jo bodri spoznanje, da izraelsko javno mnenje ssestransko podpira vsako vojaško pustolovščino, ki lahko Arabcem dokaže izraelsko premoč. Po včerajšnjih grožnjah »na zemlji tlačenih«, da bi v prihodnjih urah namesto zahodnjakov lahko usmrtili dva zajeta izraelska vojaka, pa se sedaj tudi v Izraelu marsikdo že sprašuje, ali je bila ugrabitev šejka Obeida umestna.

V teh urah se je torej začelo moreče čakanje. Danes ob 17. uri zapade namreč 48-urna odložitev eksekucije Ci-cippia, ki bi lahko bil nova žrtev, če ne bodo Američani s pomočjo Irana prepričali hezbollahov, da niso krivi za ugrabitev šejka Obeida. Ob vsem tem postaja popolnoma jasno, da se mora Bushova administracija ograditi od izraelske »protiteroristične strategije«. Bush je včeraj navezal stike s številnimi državnimi voditelji, papeža Janeza Pavla II. pa je prosil, da bi posredoval za izročitev trupla podpolkovnika Higginsa.

Izraelski vojaki ob truplih Habašijevih Palestincev, ki so jih v torek prestregli v tamponskem pasu pri reki Litani

(Telefoto AP)

Veleposlanik Kovačević mora zapustiti ZDA

BEOGRAD — Jugoslovanskega veleposlanika v ZDA Živorada Kovačevića so odpoklicali, ker ni preprečil ameriškega kongresu kritike kršitve človekovih pravic v Jugoslaviji, poroča ameriška agencija AP.

Agencija UPI pravi, da se je Kovačević »vrnil iz Washingtona dve leti prej, zato ker srbsko vodstvo ni bilo zadovoljno z njegovimi dejavnostmi v ZDA«. In da so ga vrnil »na zahtevo srbskega vodstva«, ker je »funkcionar, ki prihaja iz Srbije«.

Obe agenciji se sklicujeta na pisanje dopisnika Vjesnika iz ZDA in navajata, da se je Kovačević vrnil v državo »po sklepu kolektivnega predsedstva«, ki ni »povsem jasen«. UPI pravi, da je bil, po pisanju Vjesnika, Kovačević »eden najboljših jugoslovanskih veleposlanikov« in da »jugoslovansko zunanje ministrstvo ni imelo pripomb na njegovo delo v minulih dveh letih«.

UPI poroča, da je »vsem znano, da Kovačević ni ustrezal političnemu vodstvu Srbije« in da so »med očitki srbskega vodstva Kovačeviću tudi obtožbe, da ni široko predstavil resnice o Srbiji in pokrajini Kosovo in da mu ni uspelo preprečiti proalbanskega lobija v Washingtonu pri sprejetju amandmaja o Jugoslaviji«. (dd)

Strankino vsedrjavno vodstvo proučilo stanje po odstopu deželnega odbora FJK

Bruno Longo in Adriano Biasutti orisala Forlaniju stališče deželne KD do krize

RIM — Vsestravno vodstvo KD je včeraj proučilo politične razmere, ki so nastale v Furlaniji-Juljski krajini po odstopu deželne vlade, pa tudi učinke tega na odnose med strankami. Poročilo, na podlagi katerega se je razvila razprava, je sestavil odgovorni za krajevne uprave sen. Guzzetti, ki je obrazložil vzroke krize in stališče deželnega vodstva stranke do nje. Vsestravno vodstvo je s tem stališčem povsem soglašalo.

Še poprej sta deželni tajnik KD Bruno Longo in predsednik deželnega odbora FJK Adriano Biasutti s problematiko podrobno seznanila vsestravnega tajnika stranke Arnalda Forlanija. Potrdila sta mu, da želijo demokratično v FJK ponovno ustvariti pogoje za obnovo solidarnosti med političnimi

silami, ki so v teh letih upravljale Deželo, in to v sozvočju s političnim sklopom, v katerem se je v vsestravnem merilu porodila Andreottijeva vlada in ki je omogočil prebroditev težke in delikatne krize.

Vsestravni tajnik Forlani je sodelavnikoma, posebno pa Brunu Longu obljubil osebno posredovanje za to, da bi se druge vsestravne stranke, a še zlasti socialistična, dobila seznanile z razlogi in utemeljitvami, ki so narekovale krščanski demokraciji takšno zadržanje.

Deželni svet Furlanije-Juljske krajine se bo ponovno sestal v torek, 5. septembra, torej običajno pozneje, kot je bilo prvotno mišljeno, to pa samo še potrjuje, kako je kriza na Deželi zaradi razhajanj med KD in PSI zapletena.

Arnaldo Forlani

Večja pozornost tudi zasedanju ITALJUG

Dežela FJK letos množičneje prisotna na sejmu v Zagrebu

TRST — Jesenskega mednarodnega velesejma v Zagrebu, ki se bo začel v ponedeljek, 18. septembra, se bo udeležila, kot je že tradicija, tudi dežela Furlanija-Juljska krajina. Ne samo, zaradi naraščajočega zanimanja tržaških, goriških, videmskih in pordenonskih podjetnikov za to prireditve, je tržaška Trgovinska zbornica v Trstu po naročilu deželne uprave in sporazumno z Zavodom za zunanjo trgovino (ICE) sklenila še razgneti površino, na kateri bo deželna kolektivna razstava. O tem je bil govor na včerajšnjem zasedanju zborničnega odbora, ko je bilo tudi sporočeno, da bo 19. septembra, torej dan po odprtju velesejma, "uradni dan Furlanije-Juljske krajine"; ob tej priložnosti bo na sporedu več delovnih sestankov in srečanj med gospodarstveniki.

Na odborovi seji so nadalje osvojili predlog predsednika Giorgia Tombesija, da se primerno - tudi finančno - podpre zasedanje mešanih zbornic, ki bo na pobudo Italijansko-jugoslovanske zbornice s sedežem v Milanu oziroma njene tržaške delegacije v dneh 9. in 10. novembra v Trstu. Zasedanja se bo udeležilo kakšnih 500 kongresistov, gospodarstvenikov in strokovnjakov, navzoči pa bodo seveda tudi vladni in diplomatski predstavniki obeh držav. Plenarni skupščini bodo sledila, kakor je običaj, zasedanja štirih mešanih delovnih skupin, ki bodo ločeno obravnavale splošno in obmejno trgovinsko izmenjavo, industrijsko in tehnološko sodelovanje, probleme z bančnega in finančnega področja ter turistično problematiko.

Predsednik Dežele Veneto bo Franco Cremonese (KD)

BENETKE — Franco Cremonese, načelnik svetovalske skupine KD v deželni skupščini Veneta, bo novi predsednik deželne skupščine. Soglasje v tem smislu so demokratično dosegli šele, ko se je odbornik za kmetijstvo Giulio Veronese odpovedal kandidaturi in s tem preprečil dvojno krizo: namreč ne le v stranki kot taki, temveč tudi znotraj same dorotejske skupine, ki nadzoruje 60% glasov. Cremonese, čigar imenovanje bo deželni svet potrdil v torek, nasledil Carla Berninija, ki je medtem postal minister za prevoze. Stranke deželne večine (KD, PSI, PSDI, PRI) so včeraj izpilile program dela do konca mandatne dobe oziroma do upravnih volitev 1990: z ene strani so praktično potrdile dosedanje sestavo deželne vlade (edina sprememba je v tem, da je socialistični svetovalec Mainardi prevzel mesto prav tako socialističnega odbornika Brunetta), z druge pa v bistvu soglašale s prednostno lestvico problemov: okolje, zdravstvo in svetovna razstava EXPO 2000, ki naj bi bila v Benetkah in ki naj bi "ponesla Veneto na raven Evrope".

Sen. Spetič posegel pri Andreottiju zaradi krize TVKC, Alpe-Adria in PD

RIM — Senator Stojan Spetič je naslovil predsedniku vlade Andreottiju vprašanje v zvezi s težavami, ki tarejo sredstva množičnega obveščanja v Furlaniji-Juljski krajini. Senator uvodoma ugotavlja: da že več kot 10 let čakamo na izvajanje zakonske norme (103/75) o slovenskih televizijskih oddajah v deželi FJK; da televizija Koper-Capodistria vseskozi polni vrzeli krajevnega informativnega sistema in v praksi potrjuje sodelovanje med italijansko jezikovno skupnostjo v Istri in slovensko v Italiji; da je TVKC po znanih dogodkih zašla v hudo krizo in je zato tudi tržaška agencija Alpe-Adria morala vpisati v dopolnilno blagajno večji del osebja; da obe manjšini vidita edino rešitev v ustanovitvi avtonomnega podjetja, pri katerem bi sodelovali RTV Ljubljana in z

manjšinama povezani dejavniki; da kriza pesti tudi dnevnik Il Piccolo (v dopolnilno blagajno gre 44 oseb) in Primorski dnevnik, ki je moral prav tako vpisati v dopolnilno blagajno veliko ljudi - tudi zaradi zamudne delitve prispevkov po zakonu o založništvu.

Senator Spetič zatem vprašuje predsednika Andreottija: ali se mu ne zdi potrebno spremeniti vladno politiko do založniškega in informativnega aparata na obmejnih območjih Furlanije-Juljske krajine; pospešiti konvencijo z RAI za uvedbo slovenskih televizijskih oddaj; olajšati ustanovitev avtonomne televizijske družbe TVKC in prenoviti kriterije, ki vodijo predsedstvo vlade pri nakazovanju finančnih sredstev za ložbam v tem delu države.

Biasutti za rešitev tovarne Seleco (PN)

RIM — Predsednik deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine Adriano Biasutti se je sešel včeraj s podtajnikom v predsedstvu vlade Ninom Cristoforijem in mu predložil kritični položaj tovarne Seleco v Pordenonu, "edine družbe za elektronsko proizvodnjo vsestravnih razsežnosti". Krivdo za krizo je zvrnil na ministrstvo za industrijo in državne udeležbe, ki nista ničesar ukrenili za rešitev podjetja. Cristofori je obljubil posredovanje pri obeh ministrstvih in omenil možnost, da v zadevo neposredno poseže samo predsedstvo ministrskega sveta. Biasutti je o tem govoril tudi s podtajnikom sen. Francom Castiglionejem in posl. Lucianom Rebullo, ki sta iz FJK.

V Huminu počila zažigalna bomba

VIDEM — Včeraj ponoči so neznanci odvrgli proti železnim vratem železniške postaje v Huminu dve grobo izdelani molotovki, počila pa je samo ena in povzročila neznatno škodo. Zaslugo za to ima prisenben uslužbenec železniške uprave, ki je brž prijel za ročni gasilni aparat in pogasil ogenj, drugače bi se zublili razbohotili. Železničar je takoj zatem poklical karabinerje, ki so uvedli preiskavo.

Pošiljali so jih skrivaj čez mejo

KOPER — V koprskem zaporu je skupina Makedoncev albanskega porekla iz Gostivarja, ki so si služili kruh tako, da so pomagali ilegalno čez italijansko-jugoslovansko mejo srilanskim, turškim, nigerijskim, indijskim in filipinskim državljanom. Za vsak posamezen prehod so zahtevali 1.000 do 1.500 ameriških dolarjev. Nema lokrat so "ilegalci" prinašali s sabo mamila, ki so jih prodajali v Italiji ali drugje v Evropi.

pismo uredništvu

Pojasnilo sen. Stojana Spetiča

Spoštovano uredništvo, ne vem od kod Renzu Mateliču, ravnatelju Zveze slovenskih izseljencev, kategorična trditev, da se posveta v Podbescu nisem udeležil "polemično", ker da se nisem "strinjal z izborom predavateljev". Z Mateličem nisem govoril, niti mu nisem pisal v zadnjih časih. Res je, da mi je Zveza slovenskih izseljencev poslala kartonček s programom praznika v Podbescu in da je bila na programu okrogla miza, kjer bi morali spregovoriti poslanec Bertoli (KD), podbeseški župan Specogna, dolgoletni deželni svetovalec in odbornik KD, predsednik skupnosti nediških dolin Chiabudini (KD) in predsednik deželne vlade Furlanije-Juljske krajine Biasutti (KD). Za razpravo niso organizatorji predvideli diskusij iz drugih političnih sredin, vendar je to bila njihova samostojna izbira, ki je nisem komentiral. Res pa je, da sem v Ljesi po "senjamu beneške pesmi" glasno pritrdil staremu prijatelju, ki je kakor jaz bil med ustanovitvi Zveze slovenskih izseljencev, za katerega je bila izbira govornikov za okroglo mizo daleč od tiste členovitosti, ki je značilna za slovensko manjšino, izseljence pa še posebej.

Srečanja v Podbescu pa se nisem udeležil iz preprostega razloga, ker sem imel ta konec tedna druge obveznosti na praznikih komunističnega tiska na Pončani v Trstu in v Zgoniku.

Zahvaljujem se vam za pozornost,

Stojan Spetič

V spomin na tod ponesrečenega partizanskega letalca Josipa Križaja Dan vstaje prebili v snežniškem masivu

ILIRSKA BISTRICA — Vrsto let so planinci iz PD Snežnik II. Bistrica in bistriška Zveza telesnokulturnih organizacij za Dan vstaje organizirali poletni vzpon na Snežnik. Letos so se prvič izognili samemu vrhu snežniškega masiva in se povzpeli na 1299 m visoko Orlovico. Pohod so povezali še z enim pomembnim dogodkom - odkritjem spominskega letalskega krila pilota Josipu Križaju.

Josip Križaj je bil pogumen primorski letalec, ki je iz italijanske letalske šole z letalom pobegnil v Jugoslavijo in se že leta 1936 pridružil španski republikanski vojski. Pogumno se je boril tudi kot partizanski pilot in letalski inštruktor med NOB in po vojni postal poveljnik letalske enote JLA. Pred dobrimi štiridesetimi leti se me med službenim poletom ponesrečil na Jarmovcu, na vzhodnem pobočju Snežnika. Dolga leta je na mesto nesreče opozarjalo le skromno znamenje, ki ga je postavila njegova žena, po desetletni akciji pa je bistriški planincem in borcem-letalcem ob pomoči Komande vojnega letalstva Jugoslavije in domačih delovnih organizacij uspelo postaviti primernejše obeležje.

Na krajišlovosti so se zbrali letalci, aktivni letalski častniki in planinci iz Ilirske Bistrice, PD Platak in Kamenjak z Reke, PD Orlik iz Opatije, OPD in PD Tomos Koper, iz PD Ljubljana-matica, iz Litije, prišla pa sta tudi Križajeva sestra in sin. Obeležje so v varstvo sprejeli pionirji-planinci OŠ Podgora Kutuževo.

Po odkritju so se planinci mimo starih italijanskih kavern odpravili na Orlovico, kjer jih je v imenu pokrovitelja pohoda, občinskega sindikalnega sveta, pozdravil Marko Černetič. Bistriško planinsko društvo je pohod izkoristilo za svoje tradicionalno srečanje z društvi iz kroga planincev treh dežel, ki pa se ga žal niso udeležili tržaški planinci.

PD Snežnik je na vrhu nagradilo najstarejšega planinca, 83-letnega Staneta Pečarja iz Ljubljane, najmlajšo planinko, 9-letno Mojco, in najštevilnejšo družino na pohodu, družino Kovačič iz Ilirske Bistrice. Posebno doživetje za vse pa je bil recitacijski nastop makedonske pesnice Bistrice Mirkulovske iz Skopja, ki je po očetu Bistričanka in ustvarja v slovenščini in makedonščini. Zatem so se planinci spustili na Gomance, kjer jim je z ostalimi udeleženci proslave popoldan prijetno minil v družabnih igrah in tovariškem srečanju.

METKA ČELIGOJ

Mogočno 7 metrov visoko letalsko krilo v spomin na nesrečo Josipa Križaja (foto Vojko Čeligoj)

Simon Strnad iz Komna je v 24 urah prekolesaril 580 kilometrov!

SEŽANA — Dvaindvajsetletnemu Simonu Strnadu iz Komna je v 24 urah uspelo prevoziti 580 km, kar pomeni velik kolesarski podvig za sežanski novoustanovljeni kolesarski klub. Strnad se je že v začetku julija začel intenzivno pripravljati za uresničitev zastavljenega cilja, ko je bil teden dni na pripravah v Bohinju, kjer je nepretrgoma kolesaril 14 ur na dan. Sicer pa je v tem letu prevozil že več tisoč kilometrov. V veliko pomoč so mu bili sotovariši iz kluba.

Na poti je krenil v soboto, 29. julija, ob 9. uri izpred sejmšnice v Sežani, ko je v spremstvu domačih kolesarjev vozil do Komna, Stanjela in se na Dutovlje vračal v Sežano. Od tu je krožno vozil preko Povirja do Divače na Lokev in Lipico v Sežano. Vedno ga je spremljal najmanj en kolesar in osebno vozilo oziroma kombi, ki so ga sežanski kolesarji s prostovoljnimi delom usposobili za vožnjo v cestnem

prometu. Tako je bilo tudi v najtežjih nočnih urah. Stalno sta ga spremljala tudi učenca 8. razreda osnovne šole Dutovlje Jernej Bortolato iz Pliskovce in Mitja Macarol iz Križa, ki sta držala in vzpostavljala zvezo ter snemala prireditve na videokaseto. Osnovna šola Edvarda Kardelja iz Dutovlj je posodila video opremo s kamero, videorekorderjem in teleskopskim mikrofonom ter avdio opremo z magnetofonom, CB postaja z usmernikom (eno CB postaja je prispeval tudi Jernej Bortolato). Likovno opremo in izdelavo plakatov je uredil Damjan Černe, prav tako učenec dutovske osnovne šole. Sicer pa ima ta šola, celoten učiteljski zbor z ravnateljem Marjanom Plazarjem izreden posluš za tovrstne izvenšolske dejavnosti. Kvalitetno ozvočenje pa je posodil Marjo Pogačnik. Fizioterapevtka Ester Prokop je izvajala klasično in športno masažo

med samo prireditvijo, teden dni prej pa so potekale zadnje priprave z relaksacijo, dihalnimi vajami, masažo nog in drugim. Poleg fizične pripravljenosti je Strnad namenil veliko pozornosti tudi psihični pripravljenosti, za kar je tudi vzdržal 24 ur brez spanja na kolesu. Če bi prišlo do večjih zdravstvenih poškodb (mišičnih krčev), je bil vedno na razpolago zdravnik sežanskega zdravstvenega doma. Na srečo pa športnik ni potreboval njegove pomoči.

Športnik je užival predvsem vodo in sokove, sadje in sendviče ter vzdržal brez maratnikov in drugih vitaminskih napitkov. Za njegovo prehrano je poskrbel Bojana. V 12. urah je prevozil 360 km, po 18. urah vožnje pa je njegova telesna teža bila nespremenjena. V 24-urnem podvigu je kolesar shujšal za 5 kg. Med samo vožnjo je imel tri večje obroke.

Poleg prizadevnosti in aktivnosti vseh članov kluba je bilo tudi sponzorstvo v veliko pomoč. Zahvala gre tovarni lepil Mitol iz Sežane, ki je pomagala s finančnimi sredstvi, Občini Sežana (zlasti Oddelku za ljudsko obrambo), Pekarni Sežana, ki je prispevala slaščice, Prosti carinski prodajalni Brodocommerce z videokasetami, sežanskemu AMD in njegovemu inštruktorju Ivu Jorgiču, ki je obenem tudi predsednik sežanskih kolesarjev ter slaščičarni Mudžaiti.

Kolesarski podvig se je zaključil v nedeljo, ko so na krožno vožnjo s Strnadom krenili tudi mladi perspektivni sežanski kolesarji. Strnad je sprejel mal številne čestitke, prijatelji pa so mu nazdravili s šampanjcem in mu pripravili presenečenje.

S tem so sežanski kolesarji dokazali, da je v slogi moč in potrdili pregovor vsi za enega, eden za vse. Sežan-

ski kolesarski klub je v svojem 8-me-sečnem delovanju pokazal izredno zavzetost, rezultate in uspehe, zlasti pa skrb za vzgojo mladega rodu. Kazalo bi, da bi tudi odgovorni za telesno kulturo v občini namenili več finančnih sredstev za to dejavnost.

Kolesarski podvig s Simonom Strnadom sodi v prvo od uspešno opravljenih nalog sežanskih kolesarjev. Naslednja večja prireditve bo že čez mesec dni. Organizatorji bodo "Dan na kolesu", ki bo posvečen sežanskemu občinskemu prazniku. Na tej tekmovalno rekreativni prireditvi se bodo 26. avgusta zbrali udeleženci ob 16. uri pred sežanskim gasilskim domom, od koder bodo krenili na 30 km dolgo pot. Organizatorji so poskrbeli, da bo vsak udeleženec dobil priponko in nalepko, najboljši medalje in praktične nagrade, tolažilna nagrada pa bo tudi za zadnjega, ki bo prišel na cilj.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

Jusarji so se že odločili za sodno pot Izjalovila so se pogajanja okrog openskega strelišča

Poskus, da bi z izvensodno poravnavo uredili vprašanje openskega strelišča, tako da bi na njem lahko postavili tudi dostojen spomenik žrtvam fašizma in nacizma, je po dolgih prizadevanjih propadel. Obrambno ministrstvo, Italijanska zveza za športno streljanje, Občina Trst in Odbor za ločno upravljanje openskega jurskega premoženja po dveh letih in pol pogajanj s posredovanjem deželnega jurskega komisarja Sebastiana Cossuja niso dosegli sporazuma in openski jurski odbor je sklenil, da se bo celotne zadeve zdaj lotil po sodni poti.

Korenine sedanjega spora segajo v daljino leto 1931, ko je tržaško vojaško poveljstvo zasedlo okrog 37 tisoč kvadratnih metrov površin severovzhodno od Opčin, da bi tam zgradilo strelišče. Na osnovi odloka vojnega ministrstva so nekaj let pozneje v ta namen razlastili, kar je bilo zasebnega, medtem ko niso izpeljali do konca razlastitvenega postopka za jurska zemljišča, ki obsegajo več kot 22 tisoč kvadratnih metrov.

Kot znano, se je opensko strelišče kmalu za tem krvavo zapisalo v našo zgodovinsko zavest. Od decembra 1941 do aprila 1944 so fašistične in pozneje nacistične oblasti na njem postrelile 109 ljudi, med njimi 5 obsojenec drugega tržaškega procesa in 71 nacističnih talcev.

Po koncu vojne ni kompleksa nihče uporabljal vse do leta 1968, ko so vanj začeli zahajati tržaški člani Italijanske zveze za športno streljanje (UIITS). Ta organizacija je kmalu potem v sodelovanju z vojaško inženirsko upravo uredila manjše strelišče, ki ga še danes uporablja in upravlja, poleg tega pa se je začela zavzemati za to, da bi odkupila celoten kompleks, in sicer za simbolično ceno.

Stvari so se za UIITS zakomplicirale, ko so k pogajalski mizi poleg predstavnikov obrambnega ministrstva in tržaške občinske uprave sedli tudi izvoljeni upravitelji openskega jurskega premoženja. Le-ti so pristali na prodajo terena, a za kolikor toliko pravično ceno (približno 250 milijonov lir), poleg tega in predvsem pa so v zameno zahtevali še približno 1.500 metrov obsegajoči teren, na katerem so padle žrtve fašizma in nacizma, da bi njim v čast postavili spomenik. Pogajanja so se začela konec leta 1986, kljub sedmim sestankom, ki so se potem zvrstili, pa niso obrodila ničesar.

Predstavniki UIITS so zahtevali, naj jim jurski odbor zgradi novo hišico v zameno za tisto, ki bi jo pri zamenjavi terenov izgubili, a tega openski jurski predstavniki niso mogli sprejeti, saj bi na tak način (s prevzemom

stroškov za novo hišico) praktično podarili več kot 20 tisoč metrov površine. Tržaška občinska uprava se je po tej pojavila z nekakšnim kompromisnim predlogom, da bi sama zgradila spomenik žrtvam fašizma in nacizma, a to na nekem sosednjem terenu. Ta predlog pa spet ni bil sprejemljiv za openski jurski odbor, ki upravičeno meni, da bi spomenik moral stati na mestu, kjer so žrtve padle. Da bi le dosegli to rešitve, so jurski predstavniki bili pripravljeni popustiti v marsikateri drugi točki, vendar vsa prigorvarjanja so zalegla toliko kot bob ob steno.

»Od sestanka do sestanka nam je postajalo jasnejše, da našim sobesednikom manjka prava dobra volja,« je komentiral tajnik openskega jurskega odbora Zoran Sosič. »V zadnji fazi so se ti naši sobesedniki pojavljali, zlasti neuradno, s predlogi, ki bi jih lahko označili za naravnost smešne, če že ne žaljive. Ko smo torej uvideli, da iz te moke ne bo kruha, smo soglasno sklenili, da opustimo jalova pogajanja in sežemo po drugačnih sredstvih.«

Openski jurski odbor je tako 24. julija sklenil, da od obrambnega ministrstva oziroma od Italijanske zveze za športno streljanje zahteva poravnavo najemnine za uporabljanje zasedenega terena, in sicer za nazaj do tiste mere, ki jo zakon predvideva. Poleg tega pa odbor zahteva, naj uporabniki zapustijo nezakonito zasedene površine. Nalog za izvedbo tega sklepa so openski jurski upravitelji podelili openskemu odvjetniku Gabriu Abeatičiju. (mb)

Od 21. avgusta do 2. septembra V dolini Rezije letošnji mladinski raziskovalni tabor

Deželica Rezija se skriva v gorski dolini reke Rezije ali Bile, kakor ji pravijo. Edini pravi dostop v zaprto dolino je z zahoda. V skrajnem vzhodnem delu pa se Rezija zarine v jugozahodna pobočja Kanina (2411 m). Dolina je dolga okrog 20 kilometrov in široka med 2 do 4. Dolina je po narodnosti slovenska. Čeprav se Rezija odpira proti furlanski nižini, so se v dolini obdržali Režijanci-Slovenci. Prebivalci govorijo rezijsko, ki je eno izmed slovenskih narečij. Po zadnjih podatkih okrog 80 odstotkov prebivalcev občine v domačem narečju. Gručaste vasice so potisnjene v pobočja. Na skrajnem vzhodu so Korita (Coritis). Sredi Rezije so trije največji kraji: Solbica (Stolvizza), Osojane (Oseacco), Bila (San Giorgio). Poleg sta še Ravanca (Prato di Resia), kjer je sedež Občine, in Njiva (Gniva). Preostane še nekaj zaselkov ter bolj oddaljena Učja (Uccea). Rezija je gorska deželica. Bregovi nad ozkimi dolinami se strmo vzpnejo v višine. Potres iz leta 1976 ni bil edina naravna katastrofa, ki je zadela Rezijsko. Večkrat so povodnji odnašale bregove, razjedala polja in rušile hiše.

V Rezijski bo letošnji že 9. mladinski raziskovalni tabor Rezija 89, ki bo trajal od 21. avgusta do 2. septembra 1989. Na tabor je pri-

javljenih 40 mladih raziskovalcev ter 18 mentorjev. Naši raziskovalni tabori so bili od samega začetka multidisciplinarni, na letošnjem taboru bodo raziskovale naslednje skupine: arheološka, etnološka, geografska, jezikoslovna, naravoslovna, sociološka, zgodovinska. K temu je treba dodati še video delavnico in računalniški center. Arheološka skupina bo skušala sestaviti arheološko topografijo doline, etnološka skupina želi opisati pastirstvo, tipično družino in etnološko dediščino, jezikoslovna skupina se bo spopadla s sociolingvistikom (raba narečja in odnos do italijanskega in slovenskega jezika), geografska skupina

bo analizirala strukturo prebivalstva, naravoslovna skupina bo opisala potresno področje Rezije in pripravila popis zdravih rastlin, sociološka skupina bo izvedla anketo o potresu iz leta 1976 ter opravila kvalitativne pogovore o posledicah potresa, zgodovinska skupina bo obravnavala izseljeniško problematiko. Program tabora dopolnjujejo večeri: razgovor z domačini (ponedeljek, 21. avgusta), spoznavni večer mladih (torek, 22. avgusta), informacija o Rezijski (sreda, 23. avgusta), srečanje z upravo Občine Rezija (četrtek, 24. avgusta), razgovor o Inštitutu Jožef Stefan (petek, 25. avgusta), srečanje s folklorno rezijsko skupino (sobota, 26. avgusta), razgovor o Društvu mladih raziskovalcev (ponedeljek, 28. avgusta), krst mladih (torek, 29. avgusta), športno srečanje (sreda, 30. avgusta), priprava zaključnih poročil (četrtek, 31. avgusta), zaključna javna predstavitev opravljenega dela (petek, 1. septembra). V nedeljo, 27. avgusta, bo na sporedu še izlet. V program tabora pa spada še izvedba internega računalniškega tečaja. Vsekakor gre za obširno zasnovan program. Končna cilja sta dva: dobra izvedba letošnjega tabora in izdaja posebne dvojezične publikacije o taboru Rezija 89.

MILAN PAHOR

V okviru mednarodnega skavtskega srečanja v tržaški pokrajini Skavti spoznali delček naše stvarnosti

Skavti iz raznih evropskih držav, ki se v teh dneh udeležujejo v Trstu mednarodnega skavtskega zbora, so želeli spoznati ne le mesto, ki jih gosti in njegovo okolico, temveč tudi prebivalce okoliških krajev in občin.

Na problematiko slovenske manjšine so zbrane skavte opozorili italijanski skavti iz teh krajev (nekateri, kot na primer Silvio Visini, živi s svojo družino v Gropadi ter je tudi član domače zadrge Skala). Tako so se udeleženci tega mednarodnega zbora odločili, da postavijo svoje šotore na Krasu, da pa tudi obiščejo nekatere naše občine in vasi in se tako, v stiku z domačini, spoznajo z življenjem slovenskega prebivalstva, z njegovim bojem za svoje pravice in s številnimi dejavnostmi, v katerih je naš človek prisoten.

Takšno srečanje je bilo v torek zvečer v prostorih zadrge doma v Gropadi. Prišli so skavti iz Anglije, Španije (Katalonci), Švice in seveda italijanski skavti.

Pričakali so jih predsednik in tajnik KD Skala Saško Kalc in Aleksander Mužina, predstavniki zadrge Skala in še številni domačini. V pozdrav so gostom improvizirali gropajsko himno »Zeja«, potem pa se je začel razgovor v pravi mešanici jezikov.

Mužina je spregovoril mladim gostom v slovensčini in jim orisal kraj Gropado, njegovo zgodovino, pa tudi življenje in delo domačega društva, zbora, pa tudi članov zadrge, ki pridno dokončujejo in dograjujejo dom, ki bo, ko bo končan, center vaše dejavnosti, ki pa bo nudil, je dejal, do-

volj prostora tudi za razna gostovanja in nastope.

Vse to je Mužina nato prevedel v italijanščino. In skavtinja Bety je njegove besede prevedla v angleščino in španščino. Po tem, kako so vse te razlage poslušali, smo imeli vtis, da jih je problematika zanimala, da so morda najbolj Katalonci razumeli manjšinsko problematiko in da so bili predvsem navdušeni nad tem, da smo Slovenci tako aktivni, tako močno prisotni prav na področju kulture.

Govorom in podelitvi vsem udeležencem večera znač z napisom »Ska-

la«, je nato sledila zabava s petjem in raznimi družabnimi igrami, kot to pač skavti znajo.

In tako so domačini in skavti preživeli lep večer, ki bo mladim gostom prav gotovo pomenil še nekaj več, kot samo družabno srečanje.

Povedali so nam, da je bila skupina skavtov tudi na obisku v Dolini pri dolinskem županu Edvinu Švabu.

(N. L.)

Na sliki (foto Magajna) skavti v gropajskem zadržnem domu poslušajo razlago Aleksandra Mužine.

Novi primeri gozdne stekline

Tržaška KZE opozarja na nujnost spoštovanja varnostnih predpisov

V zadnjih enajstih mesecih se v tržaški pokrajini ugotovili 60 primerov stekline. Zadnje tri primere so ugotovili v prvi polovici julija, tako med psi kot tudi med jazbeci in srnami. Da bi preprečila nadaljnje širjenje stekline med domačimi živalmi in človekom je Tržaška KZE v prejšnjih dneh ponovno pozvala k spoštovanju obstoječih zakonskih norm. Te predvidevajo, da morajo lastniki psov prijaviti le-te v uradih za davke in takse občine, v kateri stanujejo, in pesjaku KZE v Ul. Orsera 8 (od 9. do 12. ure, tel. 820026). Vsi psi morajo krožiti z nagobčnikom in vrivco, istočasno pa jih morajo lastniki cepiti proti steklini vsaj vsakih 12 mesecev.

V primeru da jih lastniki peljejo čez mejo, morajo biti cepljeni že vsaj 20 dni in ne več kot 11 mesecev. Psi in mačke lahko preokorajajo mejo le na podlagi ustreznega zdravstvenega potrdila, ki ga izdaja veterinarski oddelek KZE v Ul. Svevo 1 (od 7. do 13. ure, tel. 774264). Ujete mačke in pse KZE zadrži za dobo desetih dni v pesjaku, v primeru pa, da se lastniki ne oglašijo, jih dokončno onesposobijo ali pa oddajo tistemu, ki pismeno zaprosi zanje. KZE svetuje lastnikom mačk, naj na vrat omenjenih živali namestijo napis z imenom, priimkom in naslovom lastnika. Prepovedana pa je oddaja živali za vivisekcijo.

KZE obvešča tudi, da se globa za kršitelje teh norm suče od 500.000 do 2.500.000 lir.

Zgonik: dokumentacija o manjšini Andreottiju

Poglavitni točki dnevnega reda torkovega zasedanja zgonskega občinskega sveta sta zadevali dve zazidljivi področji (t.i. cona C), za kateri je v skladu z novim regulacijskim načrtom obvezna konvencionirana lotizacija. Bila je delno spremenjena že odobrena konvencija na proeseški postaji, medtem ko je za podobno področje v Zgoniku prav v torek občinski svet na prošnjo lastnikov odobril načrt in osnutek konvencije.

Župan Miloš Budin je v uvodnem poročilu seznanil svetovalce s tekočimi zadevami. Uspesna je bila tretja izvedba otroškega poletnega centra v Zgoniku, ki je doživela tudi rekordno udeležbo. Jeseni bo zgonska občina prvič priredila letovanje za starejše občane in prijavilo se je petnajst kandidatov. Na šolskem posloppu v Zgoniku so v teku dela, da se odpravijo arhitektonske pregrade za prizadete otroke, pred pričetkom šolskega leta pa bodo izvedli redna vzdrževalna dela na šolah in vrtcih.

Govor je bil tudi o položaju slovenske narodnostne skupnosti in doslej neuspešnih prizadevanjih za zaščitni zakon. Zgonska občina bo novemu predsedniku vlade Andreottiju dostavila vse doslej sprejete resolucije in zahtevo, naj v skladu s svojo programsko obvezo zagotovi rešitev slovenskega vprašanja in naj v tem smislu čim prej steče zadevni postopek v pristojnih parlamentarnih telesih na osnovi osnutkov zaščitnega zakona posameznih političnih skupin, ne pa osnutka vlade, ki zaradi pomembnosti in kompleksnosti vprašanja ne more monopolizirati tega vprašanja.

B. S.

Več sovjetskih ladij skozi tržaško luko

Možnost večjega prometa sovjetskih ladij v tržaškem pristanišču je bila glavna tema pogovorov, ki jih je v teh dneh imel v Moskvi predsednik Avtonomne ustanove za tržaško pristanišče Zanetti, ki ga je spremljal odgovoren za trgovinski sektor pri EAPT Miletič. Na pogovorih na ministrstvu za mornarico v Moskvi se je pokazala sovjetska pripravljenost uvedbe nove plovne linije proti Perzijskemu zalivu, Indiji in Pakistanu, ki bi predvidevala tudi vmesno postajo v Trstu. Sklep v tej zvezi naj bi v SZ sprejeli v kratkem času.

Pozitivne perspektive pa bi utegnile nastati za tržaško pristanišče zaradi prenasitosti pristanišč na Črnem morju, predvsem glede kontejnerjev, kot so poudarili sovjetski sogovorniki dr. Zanettija. Prav zato je bil že dosežen sporazum o preselitvi dokajšnjega števila kontejnerjev, zlasti z bombaževim tekstilom, iz Odeše v Trst, kjer naj bi jih vkrcali na ladje družbe Black Sea, da bi nadaljevali pot v Singapur in Daljni Vzhod. Da oblika prometa naj bi v bodočnosti dobila še širši obseg.

In končno so v Moskvi govorili tudi o možni obnovitvi linije trajektov za kamione, namenjene v Severno Italijo in v Srednjo Evropo. Na moskovski Trgovinski zbornici pa so predstavniki sovjetskih združniških organizacij obljubili, da bodo pripravili osnutek sporazuma za nadaljnje premike pomorskega prometa iz Črnega morja v Trst.

Zabeležiti velja tudi, da so se sovjetski predstavniki pohvalno izrazili o storitvah, ki jih že zdaj tržaško pristanišče nudi sovjetskim ladjam, ki plujejo mimo Trsta.

Pismo uredništvu

Pozor na tatiče!

Trst sicer ne "slovi" kot mesto, kjer so na delu najbolj spretni in "aktivni" tatovi. Vendar pa ga skorajda ni meščana, ki ne bi bil tako ali drugače žrtev večje ali manjše tatvine.

Če spregovorim o svojem primeru, je to samo zato, ker menim, da se bo v njem še marsikateri od bralcev prepoznal in ker mislim, da je medsebojna solidarnost ob takih priložnostih v uteho okradenemu, ostalim pa v opozorilo, da bi se jim kaj takega v bodoče ne primerilo.

Čakala sem na avtobus št. 1, ki vozi proti Sv. Jakobu. Avtobus je bil že poln, ko smo se čakajoči stlačili vanj. Sama sem stopila pri srednjih vratih, ker sem nameravala že na tretji postaji izstopiti. Poleg mene sta stali mladi dekleti. Čeprav je bilo še nekaj prostora, sta se me zelo tiščali. Nenadoma sta me skorajda pahnili na tla. »Oprostite,« je dejala ena, »tam zadaj hoče nekdo izstopiti, pa so naju tako potisnili.« Nič zato,« sem jima prijazno dejala, čeprav sem v tistem trenutku ugotovila, da ni bilo pravzaprav nikogar, ki bi hotel izstopiti.

Ker je bila moja torbica zaprta, nisem pomislila na nič hudega. Ko pa sem izstopila (pred tem sta že izstopili tudi obe dekleti) sem opazila, da v torbici nimam več nekaj denarja in dveh potrdil o plačani najemnin in telefonu, ki sem ju skupaj z denarjem stlačila kar tako v torbico.

Šele tedaj sem spoznala, da sem bila okradena. Škoda ni bila velika, a tistih potrdil sedaj nimam. Spretni mladi tatitici si nista kdo ve kako pomagali, meni pa sta pripravili nekaj skrbi in morda tudi poti.

Pa vam lahko zagotovim, da sta vse opravili tako "diskretno", s takšno spretnostjo, da nisem čutila, kdaj sta odprli in potem še zaprli torbico. Pravijo, da imajo večja mesta tako specializirane tolpe tatov, da človeka okradejo s tolikšno spretnostjo, kot bi ga hipnotizirali. No, mene sta mladi tatitici okradli natanko tako. Na njuno nesrečo nisem imela v torbici veliko denarja.

Če se vam bo torej zgodilo, da se vas bo sopotnik v avtobusu preveč držal, opletal sem in tja z rokami, ne verjemite, da je vedno zato, ker je gneča velika.

N. Š.

Iz zdravstvene je postal skrbstvena struktura

Gregorettijev paviljon buri odnose med Občino in KZE

Vest, da je upravni odbor Krajevne zdravstvene enote odobril sklep, po katerem se je prvi paviljon bolnišnice za dolgotrajno zdravljenje Gregoretti spremenil iz zdravstvene v skrbstveno strukturo in bi torej lahko takoj prešel v pristojnost Občine, je nekoliko razburkala odnose med Občino Trst in KZE. Polemiko sta župan Richetti in predsednik KZE Rossini sicer vodila v rokavicah, vseeno pa se za umirjenimi toni sluti, da javni ustanovi bijeta podtalen boj, kako in kaj s pristojnostmi. Upravljanje in vzdrževanje enote z več kot 200 starostniki, od katerih je veliko nepremičnih, je za javne inštitucije veliko finančno in organizacijsko breme, zato ni (žal) nič čudnega, da se ga otepajo.

O »izmenjavi not« med Občino in KZE je včeraj poročal občinski tiskovni urad. Po odločitvi upravnega odbora je župan Richetti pisal predsedniku Rossiniju, da KZE prehitveva dogovorjeni rok. Svojčas naj bi se namreč domenili, opozarja Richetti, da bi drugi paviljon prešel v občinsko last šele potem, ko bi popolnoma preuredili prvega (ki je že last Občine) in ko bi občinska uprava efektivno razpolagala z njim ter bila pripravljena, da uvede načrtovano socio-skrbstveno službo za ostarele (poznavaajo počasnost občinskih struktur, bo to verjetno le čez nekaj let). Poleg tega pa se je župan obregnil tudi ob višino stroškov, ki bi jih Občina imela pri prehodu nepremičninske lastnine, in izrazil upanje, da bi to bila le simbolična vsota, saj je treba upoštevati, da si bo občinska uprava naložila s prevzemom nove službe visoka finančna bremena.

Richettijevi zaskrbljeni noti je Rossini odgovoril z zagotovitvijo, da je sklep upravnega odbora le prvi in nujni korak na dolgi poti za predajo paviljona in da v nikakršni obliki neče poglobiti znanih problemov, ki tarejo občinsko upravo. Z razliko od dogovora je v sprejetem sklepu namreč predvideno, trdi Rossini, da ostane sedanje stanje nespremenjeno (poslopje ne bo treba torej izprazniti), spremeni pa se njegov »status«: odslej ne bo več bolnišnica, ampak dom za ostarele s 119 ležišči. V sklepu izraža KZE tudi pripravljenost, da sklene z Občino konvencijo za upravljanje doma in to do trenutka, ko bo občinska uprava lahko sama skrbela za starostnike (kar je sicer po zakonu dolžna storiti v vseh primerih, ko ne potrebujejo zdravniške oskrbe). Glede obsega stroškov za prevzem lastništva pa je Rossini poudaril, da ga v skladu z zakoni mora določiti KZE, ki je vsekakor pripravljena prilagoditi se deželnim sklepom.

Sestanek vodstva upokojencev CGIL

Jutri se bo ob 15.30 sestal na svojem sedežu v Ul. Pondares 8 v Trstu glavni odbor sindikata upokojencev CGIL za mestno središče. Na dnevnem redu bo podpora, ki naj jo upokojenci nudijo enotni sindikalni platformi za izboljšanje socialnih in zdravstvenih služb, poleg tega pa še ovrednotenje pokojnin, izpopolnitev mehanizma za pove-zavo pokojnin z dinamično plač, reforma socialnega skrbstva in ukinitvev ticketov za zdravstvene storitve.

V Prosvetnem domu na Opčinah

Prihodnji teden začetek tradicionalnega Tabora

Z otvoritvijo razstave "Kamen, kovina, les, čipka" se v torek, 8. t. m., začenja v Prosvetnem domu na Opčinah že tradicionalni Tabor, katerega organizator je domače kulturno društvo Tabor.

Otvoritev razstave treh umetnikov - obrtnikov Bruna Kralja, Barbare Michelazzi in Elvia Sabadina bo ob 20.30. V veži doma se bo ob tej priložnosti začel sejem novih in rabljenih knjig, na ogled pa bo tudi razstava izdelkov krožka "Ob pletenju še kaj", ki je z uspehom potekal celo sezono v Prosvetnem domu na Opčinah.

Sejem novih in rabljenih knjig je naletel že pretekla leta na lep uspeh, saj so ljubitelji knjige našli, med rabljenimi primerki, knjige, ki bi jih sicer ne dobili več v prodaji. Rabljene knjige, ki jih prodajajo posamezniki, pravzaprav niso na prodaj, temveč potanejo last zainteresiranega le s prostovoljnimi prispevki. S tem denarjem si je knjižnica "Pinko Tomažič in tovariši" nabavila, odkar je na programu ta sejem, že več novih knjig.

Tabor se bo nato nadaljeval z vrsto družabnih in kulturnih prireditev. V soboto, 12. avgusta, bodo na dvorišču Prosvetnega doma ob 18. uri odprli kioske, zvečer pa bosta ples in zabava z ansamblom Taims. V nedeljo, 13. avgusta, ob 18. uri bo nastopila godba na pihala iz Ricmanj, ki jo že vrsto let uspešno vodi Ennio Krizanovsky. Koncertu bo zopet sledil ples z ansamblom Taims.

Tabor se bo nadaljeval v ponedeljek, 14. t. m., najprej z odprtim kioskom, kjer bodo nudili gostom dobro kapljico in raznovrstne jedi na žaru, pa tudi ne. Od 20. ure dalje bo goste zabaval ansambel Happy day.

V torek, 15. avgusta, na veliki šmaren, se bo tabor zaključil z nastopom kotalkarjev Športnega društva Polet. To bo prireditev, ki bo prav gotovo tako, kot vsako leto, privabila veliko gledalcev in občudovalcev naših pridnih kotalkarjev. Za ples in zabavo bo tudi ta večer poskrbel ansambel Happy day.

Ce bo vreme lepo, se nam torej na Opčinah obeta teden lepih in zanimivih kulturnih, športnih in družabnih prireditev, ki so jih organizatorji skrbno pripravili v želji, da bi Tabor 89 uspel tako, ali še bolje kot so že uspeli pretekli Tabori. (N. L.)

Avgust doslej ni ublažil prometnega kaosa v mestu

Mesta se avgusta prazniijo, pravijo, ker tovarne in uradi zapirajo in ljudje gredo na dopust. To se navadno dogaja tudi v Trstu (čeprav morda v nekoliko manjši meri zaradi velikega števila upokojencev), letos pa, vse kaže, so stvari drugačne. Če naj sodimo po nespremenjenem prometnem kaosu v mestnem središču, kjer posebno v jutranjih urah ne najdeš na noben način (niti proti plačilu) parkirnega prostora, se je letos bolj malo Tržčanov podalo na dopust v tem obdobju. Sicer pa je avgust šele na začetku...

Z vrsto zabavnih prireditev

V Miljah zavladal poletni pust

S prvim avgustom je v Miljah zavladalo razposajeno razpoloženje poletnega pusta, ki ga prireja-jo Občina Milje, miljski sedež letovišarske ustanove in osem pustnih skupin. Poleg kioskov s hrano in pijačo, ki so raztreseni po raznih kottičkih mestnega središča, skupine skrbijo še za razvedrilo: ob 19. uri so na sporedu razna športna "tekmovalja", ob 21. pa godbeni koncerti in drugačne prireditve na glavnem trgu.

Že v torek je nastopila godba skupine Brivido, včeraj pa godba Triestinissima in gledališka skupina Il gabbiano z enodejanko Itala Sveva.

Danes bo "kolesarsko" tekmovalje Roda mata, nato pa koncert ansamblov Muja Doc Band in Nocturna, sledil bo še nastop akrobatske plesne skupine.

Jutri, 4. avgusta, se bomo lahko nasmejali burkaški regati, sledil pa bo nastop skupine Ongia z godbenim koncertom ter folklornimi in modernimi plesi. V soboto, 5. avgusta, bo na vrsti burkaški maraton, nato pa vokalni in instrumentalni koncert skupine Lampo s sopranistko Elisabetto Richter in tenorjem Giuseppom Botto. V nedeljo, 6. avgusta, se bomo lahko udeležili lova na zaklad z izvolitvijo Miss poletnega pusta 1989. Na trgu pa bosta godbeni koncert skupine Bulli e pupe in nastop učencev raznih plesnih šol. (bov)

Po mnenju dermatologinje Majde Košute

Tanjšanje ozonske plasti narekuje še večjo previdnost pri sončenju

Tako priljubljena zagorelost, za katero se vsi več ali manj borimo, tako da se potrpežljivo vdajamo sončnim žarkom in prenašamo tudi največjo vročino, je za naše zdravje lahko zelo škodljiva, zlasti v tem času, ko se ozonska plast v atmosferi zaradi vse večjega onesnaženja čedalje tanjša. Zdravniki, ki so vselej odsvetovali pretirano izpostavljanje sončnim žarkom, so letos torej še bolj drastični in svetujejo čim večjo previdnost. Da ima luknja v ozonski plasti atmosfere že sedaj posledice za človeško zdravje, pravzaprav še ni dokazano, vendar je samo po sebi umevno, da bo tanjšanje ozonske plasti skvarilo že itak načeto naravno ravnovesje.

Za otroke je sončenje koristno, vendar dovolj je nekaj minut na dan...

Interpelacija na predsednika Dežele

Deželni svetovalci KPI: Kdaj zaprtje kamnoloma Faccanoni?

Deželno ravnateljstvo za industrijo in obrt je 13. julija 1981 odredilo, naj se v kamnolomu Faccanoni pri Sv. Ivanu v Trstu izvede vrsta zavarovalnih del ter naj se sam kamnolom postopoma zapre, in sicer do junija 1984. Leto pozneje je bil odobren načrt za zavarovalna dela in za drugačno uporabljanje območja kamnoloma, ki ga je izdelalo vodstvo samega kamnolomskega podjetja. Izvajanje načrta bi morala nadzorovati tržaška rudniška uprava, poleg tega pa je pri deželnem odborništvu za industrijo bila v ta namen ustanovljena posebna posvetovalna komisija.

»Smo že v letu 1989,« pravijo deželni svetovalci KPI Miloš Budin, Perla Lusa in Ludovico Sonego v interpelaciji, ki so jo naslovili na predsednika Dežele, »kamnolom Faccanoni pa še vedno obratuje na osnovi začasnih dovoljenj, ki mu jih iz leta v leto deželna uprava podaljšuje. Toda zamuda petih let je nerazumljiva in škandalozna, če upoštevamo škodo, ki jo ob tem trpita prebivalstvo in okolje.«

Komunistični svetovalci zahtevajo, naj jim predsednik Dežele pojasni razloge, zaradi katerih je prišlo do takšnega zavlačevanja pri izvajanju nekoč sprejetih sklepov, kakor tudi, kako sta tržaška rudniška uprava in deželna posvetovalna komisija v tem času opravljali svoje nadzorne naloge, in še, ali je mogoče v teh letih prišlo do razširitve kamnoloma. Podpisniki interpelacije nadalje sprašujejo, ali je res, da pristojni deželni ravnateljstvi nista hoteli dati pripadnikom Svetovnega sklada za naravo (WWF) na ogled dokumentov o kamnolomu Faccanoni, in če je res, iz kakšnih razlogov je bila kršena njihova pravica do dokumentacije. Budin, Lusa in Sonego zaključujejo svojo interpelacijo z vprašanjem, ali ni že čas, da bi zaprli kamnolom in območje ambientalno uredili.

■ V sredo, 9. avgusta, ob 17. uri se bo na proseški občinski izpostavi sestal zahodnokraški rajonski svet, ki bo obravnaval predvsem pravico do pokopavanja v rajonskih pokopališčih in predlog, da bi Občina takoj po sprejetju nekega sklepa ali drugega upravnega ukrepa obvestila vse rajonske svete o novem ukrepu. Na dnevnem redu tudi mnenje o dovoljenju piceriji na Proseški ulici, da prireja glasbene večere na odprtem.

Solidarnost z novinarji založniške grupe Monti

Garant za založniške dejavnosti Giuseppe Santaniello se je včeraj ob navzočnosti šefa departmaja za informacijo pri predsedstvu ministrskega sveta Stefana Rolanda sestal s tajnico Vsedržavne novinarske federacije FNSI Giuliano Del Bufalo, da bi skupno ocenila položaj, ki je nastal na časopisih skupine Monti, potem ko je založnik predstavil načrt za reorganizacijo dela (po tem načrtu naj bi 44 novinarjev, med njimi tudi šest novinarjev tržaškega Piccola, šlo v dopolnilno blagajno). Santaniello je izrazil upanje, da bi čim prej prišlo do pogajanj med novinarji in založnikom in da bi našli skupen jezik za reševanje problemov. Santaniello je v duhu vsedržavne novinarske pogodbe tudi poudaril nujnost po zaščiti pluralizma informacije in profesionalnosti novinarjev.

Novinarjem skupine Monti so izrazili solidarnost tudi sindikat CISL, Vsedržavni koordinacijski odbor novinarjev, zastopanih v listi Avtonomija in solidarnost, in sindikat tiskarskega ter pomožnega osebja CGIL. Tajnik CISL Franco Marini je novinarjem za-

gotovil popolno podporo svojega sindikata, novinarji liste Avtonomija in solidarnost pa pozivajo FNSI in druge sindikate, naj se uprejo poskusu založnika Monti, da bi svojo odgovornost za neuspešno založniško linijo zvrnil na novinarje.

■ Včerajšnji dan je bil za gasilce poln presenečenj. Zaradi napovedane- ga slabega vremena so si pričakovali, da bodo imeli polne roke dela s poplami, strešniki, polomljenimi vejami in podobnim, a so se ušeli. Dan je zanje potekel v znamenju živali. V Ulico Ponticello so pohiteli zaradi čebel, na travniku pri Katinari pa so pomagali jagnjetu, ki je nogo vtaknilo v luknjasto mrežo, a je nato nikakor ni moglo osvoboditi. Še največ dela pa so imeli gasilci z openske postaje, ki so se odpravili...nad netopirje. Pod napuščem neke vaške hiše v Repnu se je namreč ugnezdila skupina 10-15 netopirjev, ki so stanovalcem (seveda ponoči) povzročali precej težav. Gasilci so jih preplašili, nekaj polovili (in jih nato izpustili), gnezdo pa uničili.

more obvarovati (zagorelost je pravzaprav simptom tega "obrambnega" delovanja naše kože).

Kako se torej primerno zaščititi pred škodljivimi sončnimi žarki? Za strokovno mnenje smo povprašali dermatologinjo Majdo Košuto, ki je zaposlena pri Tržaški krajevni zdravstveni enoti in ki je takoj na začetku dejala, da vseeno ne gre povzročati preplaha. »Letos je k meni prišlo res večje število ljudi, ki se je med sončenjem opeklo, kar bi lahko bilo posledica tanjšanja ozonske plasti,« nam je dejala, »vendar nimam zadostnih podatkov za verodostojno statistiko. Previdnost vsekakor ni nikoli odveč, pravila pa so vedno ista: najpomembnejše je, da se ne opečemo, najbolj previdni pa morajo biti tisti, ki imajo svetlo kožo in svetle lase. Sončenje mora biti postopno: prvič, ko gremo na sonce, ne bi smeli vztrajati več kot pol ure, v naslednjih dneh pa bi morali postopno večati čas izpostavljanja soncu. Prav tako bi se morali izogibati sončenja ob kritičnih urah, to je — po sončni uri — od 10. do 14. ure (po legalni uri pa od 11. do 15. ure). Takrat so ultravijolični žarki tipa B najmočnejši, prav ti pa so odgovorni za nekatera rakasta obolenja. Drugo pomembno pravilo pa je dosledna uporaba krem oziroma filtrov, ki morajo biti primerni za naš tip kože. Najprimernejša bi bila krema "total-block", ki ustvari pravo pregrado, a ki je zaradi svoje gostote precej neprijetna. S kremo se moramo pomazati vsakič, ko se okopljemo. Če se dolgo sončimo ali če se veliko potimo, pa jo moramo uporabljati pogosteje. Pri tem moramo upoštevati, da sončenje nam postara kožo. Dovolj je, da pomislimo, da bomo zaradi pretiranega sončenja pre-zgodaj dobili gube ali da bo naša koža podobna usnju, pa se bomo lažje vdali tem majhnim žrtvam.«

»Previdno sončenje« sodi tudi med deset pravil, ki jih ameriški in evropski zdravniki svetujejo za preprečitev raka (med te sodijo tudi zdrava prehrana, odpoved kajenju, periodični zdravniški, zlasti ginekološki pregledi itd.). Po mnenju teh zdravnikov je treba zaščititi pred soncem zlasti otroke. Pravijo namreč, da če bi otroke zaščitili, da se vsaj do 18. leta starosti ne opečejo, bi preprečili kar 90 odstotkov primerov rakastih obolenj na koži. Sonce kot tako ni neposreden vir rakastih obolenj, vendar lahko povzroča spremembe v jedrih kožnih celic, ki jih organizem nato ne more popraviti. Za otroke je izpostavljanje sončnim žarkom sicer res koristno, ker sončni žarki prispevajo k temu, da organizem sam proizvaja vitamin D, vendar za to je dovolj 5 minut, nikakor ne več ur sončenja. Sončenje brez zgornjega dela kopalke za ženske ni škodljivo, zagorelost pa lahko povzroča predčasno staranje kože, ki ni več tako elastična in ima torej nezaželene neestetske učinke. Vsakič, ko opazimo na koži nov nenavaden madež, pa je bolje, da takoj gremo k specialistu ...« (bg)

Peticija proti obveznemu verouku

Na prazniku komunističnega tiska, ki ga te dni prirejajo v ljudskem vrtu na Pončani, zbirajo podpise za uvedbo razsodbe ustavnega sodišča, ki je 11. aprila letos potrdila laičnost države in javnega šolstva ter določila, da je verouk na šoli neobavezen. Zbiranje podpisov prireja odbor Šola in ustava, ki zahteva, naj bo verouk le dodaten predmet in naj imajo študentje, ki se niso odločili zanj, možnost, da zapustijo šolo, ko je na programu verouk. Z isto peticijo odbor zahteva, naj država uvede tudi razsodbo lacijskega Deželnega upravnega sodišča, po kateri je katoliški verouk v občinskih vrtcih nezakonit, in naj se na šolah uvede interdisciplinarni zgodovinsko-kritični pouk verstev in miselnih tokov, ki so se spopadli z verskimi in bivanjskimi problematikami.

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage

Zorke Čok roj. Živic

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin.

Posebna zahvala g. župnikoma Žužku in Živcu, darovalcem cvetja, osebjui bolnice "Santorio" in 6. oddelku mestnih redarjev z Opčin ter vsem, ki so nam izrazili sožalje.

Družina Čok

Lonjer, 3. avgusta 1989

Civilno služenje vojaškega roka (2)

Razsodba Ustavnega sodišča nedvomno važen korak naprej

»Razsodba Ustavnega sodišča je nedvomno zgodovinski dogodek. Čeprav moramo biti previdni in počakati na utemeljitev sklepov ustavnih sodnikov, pa lahko trdimo, da se s tem dejanjem naposled omogoča množicam mladih, ki doslej sploh niso bili seznanjeni z obstojem oporečnosti, da svobodno pretehtajo lastni položaj in se brez pritiskov opredelijo za vojaško oziroma civilno službo.«

Paolo Ghersina, občinski svetovalec iz vrst mestne, laične in zelene liste ter zvezni svetovalec Radikalne stranke, nam je takole predložil lastno zadoščenje in zadovoljstvo ob razsodbi, ki vsaj na papirju odpravlja diskriminacije na račun oporečnikov po vesti.

Spričo svojih osebnih izkušenj in spopada z italijanskim obrambnim sistemom domnevamo, da sklepa Ustavnega sodišča ne obravnavajo kot zgolj pravno sredstvo zoper zapostavljanje oporečnikov in vsesplošno sprenevedanje civilnih in vojaških oblasti.

»Za osebo, ki je predsedala deset dni v samici iz enostavnega razloga, ker se je Ustavno sodišče oglasilo celih dvajset let prepozno, pomeni ta skromen, a pomenljiv korak naprej italijanske zakonodaje tudi osebno zadoščenje. Nikakor pa ne smemo spregledati dejstva, da se bitka za pravice oporečnikov in za korenito spremembo v pojmovanju italijanskega obrambnega sistema šele začne. Razsodba namreč še ni bila objavljena v Uradnem listu, ko pa bo, je vprašljivo, ali bodo sodniki, ki so svojčas predložili Ustavnemu sodišču v pretes postavko zakona iz leta 1972, češ da je protustavna, enotno tolmačili razsodbo in jo dosledno uvajali v sodno prakso.«

Kaj je po tvojem mnenju privedlo do povsem nenapovedanega sklepa Ustavnega sodišča?

»Vsakomur, ki vestno sledi dogajanju okrog vprašanj obrambe državnega ozemlja in problematiki italijanskih oboroženih sil, se je v zadnjih časih vse bolj utrjevalo prepričanje, da bo v kratkem prišlo do dokajšnjih sprememb. To smo slutili spričo nadvse ostrih polemik tudi znotraj višjih štabov italijanske vojske, ko je postalo očitno, da je z razpoložljivimi denarnimi sredstvi mogoče vzdrževati le petdeset tisoč glavo vojsko in še štiristo

tisočih vojakov, kolikor se jih mudi danes po vojašnicah. Tudi oborožitev ne ustreza današnjim potrebam, kajti očitno je, da tolikšna vojska obstaja zgolj zavoljo vojaško industrijskih mogotcev, ki jim je italijanska vojska nekakšen poskusni kunec za dokaj zastarelo orožje, ki ga nato izvaža v države Tretjega sveta. Mnenja sem, da gre italijanski obrambni sistem temeljito pretehtati, ga skriti in posodobiti, obenem pa uvesti državno civilno službo, ki naj bi oporečnike iztrgala iz krempljev raznih zasebnih ustanov, ki jih dejansko izkoriščajo.«

Meniš, da je razsodba odpravila vse ovire za pravičnejšo ureditev položaja oporečnikov po vesti v družbi?

»Nikakor ne. Prepričan sem, da se znotraj vojske birokratski krogi, ki še niso prodrli do spoznanja, da sodobna vojska deluje na povsem drugačnih temeljih, že pogajajo z vojaško-industrijskim lobijem v parlamentu in snujejo skupen nastop zoper novi zakon, ki naj bi končno obračunal z navedenimi dvoumnostmi in očitnimi diskriminacijami. Želel bi poudariti, da sem uverjen v neodložljivo vlogo učinkovite in moralno neoporečne vojske, potrebno pa je omejiti njeno prisotnost v družbi in omogočiti razcvet alternativnih družbeno koristnih dejavnosti, kajti težko je zagovarjati stališče, da se država lahko brani zgolj z uporabo orožja in s širjenjem zmotnega privida telesne moči kot edine vrline, ki naj bi jo mlada osebnost morala gojiti.«

Po razsodbi pričakujejo pravi naval prošenj za nastop civilne službe. Kako meniš, da se bodo vojaške oblasti postavile po robu tolikšni množici oporečnikov?

»Pojav bodo vsekakor skušali zajeziti. Zaenkrat je govor o trimesečnem obdobju vežbanja, nakar naj bi oporečnik nastopil službo in jo opravljal za nadaljnjih dvanajst mesecev. Tudi v tem primeru gre za nepojmljivo zapostavljanje oporečnikov, kajti nihče mi še ni pojasnil razlogov za takovrstno delitev med obdobjem vežbanja in rokom opravljanja službe. Naborniki, ki opravljajo oboroženi vojaški rok, se seznanijo z vojaškimi večšinami in opravljajo ostale dejavnosti v teku dvanajstih mesecev.«

PAVEL VOLK

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 3. avgusta 1989
LIDIJA
Sonce vzide ob 5.51 in zatone ob 20.31
- Dolžina dneva 14.40 - Luna vzide ob 7.35 in zatone ob 21.19.

Jutri, PETEK, 4. avgusta 1989
LJUBIČICA
PLIMOVANJE JUTRI: ob 5.12 najnižja -63 cm, ob 11.53 najvišja 45 cm, ob 17.35 najnižja -20 cm, ob 23.06 najvišja 37 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 22,2 stopinje, zračni tlak 1010,4 mb raste, veter 6 km na uro vzhodnik, vlaga 53-odstotna, nebo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 23 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILA STA SE: Daniel Sussel, Leandra Bignone.

UMRLI SO: 74-letni Emilio Pieri, 67-letna Antonia Laco, 81-letna Caterina Saffiotti, 67-letni Angelo Chermaz, 53-letni Manlio Merlak, 69-letni Innocente Gant, 91-letna Maria Vidali, Vittorio Zocchi.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 31. julija do sobote, 5. avgusta 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za nujne primere.
Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za nujne primere.
Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za nujne primere.
ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razstave

Na Gradu sv. Justa je na ogled razstava slikarja WILLIEMA KLEINA. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 20. ure.

Na sedežu Letovišarske ustanove v Sesljanu je na ogled razstava lepakov v organizaciji Amnesty International. Urnik: ob delavnikih od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

V galeriji v Miljah - Ul. Roma 20 - bo do 10. avgusta na ogled razstava 40 grafičnih del slikarja Alda BRESSANUTTIJA. Urnik: 9.00-13.00, 16.00-20.00, ob nedeljah zaprto.

V občinski galeriji - Trg Unità bo do 7. avgusta na ogled razstava slikarja SILVANA SPESSOTA. Urnik: 10.00-13.00, 17.00-20.00. Ob praznikih: 10.00-13.00.

V palači Costanzi je na ogled 22. delna razstava grafik.

razne prireditve

Sekcija Repentabor priredi PRAZNIK KOMUNISTIČNEGA TISKA. V soboto, 5. t. m., ob 18. uri odprtje kioskov, ob 20. uri nastop folklorne skupine iz Siofoka (Madžarska) v občinski telovadnici, od 21. do 0.1 ples z ansambmom Nočni skok. V nedeljo, 6. t. m., ob 18. uri odprtje kioskov, ob 20. uri politični govor, od 20.30 do 0.30 ples z ansambmom Lojze Furlan.

Nabrežinska krvodajalska sekcija priredi v soboto, 5., in nedeljo, 6. t. m., na igrišču Sokola v Nabrežini PRAZNIK KRVODAJALCA. Oba večera bo igral ansambel Happy day. Na sporedu bo tudi balinarski turnir in nastop plesalske skupine F. Prešeren iz Boljunca.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1331,400	1320.—
Nemška marka	719,510	718.—
Francoski frank	212,250	211.—
Holandski florint	637,680	635.—
Belgijski frank	34,344	34.—
Funt šterling	2211,950	2200.—
Irski šterling	1918,300	1900.—
Danska krona	185,160	183.—
Grška dramma	8,320	8.—
Kanadski dolar	1132,900	1120.—

prispevki

V spomin na teto Delko darujeta Anka in Poldo 50.000 lir za SKD I. Gruđen iz Nabrežine.

Namesto cvetja na grob Antona Bernetiča darujeta Marija in Andrej Pečar 20.000 lir za ŠD Zarja.

V spomin ob dvojni obletnici smrti svojih dragih umrlih daruje Lojzka Cijak 15.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB s Kontovela.

V spomin na Silvijo Ferlugo daruje stric Rafael z družino 20.000 lir za cerkev v Trebčah.

V spomin na Silvijo Ukmar por. Colja daruje mož Srečko z družino 300.000 lir za MPZ Vasilij Mirk.

Namesto cvetja na grob Bruna Terčona daruje Štefanija Peric 30.000 lir za obnovo bolnice Franja.

V isti namen darujeta Danilo in Jerica Osič 20.000 lir za obnovo bolnice Franja. Namesto cvetja na grob Silvije Colje darujeta družini Osič in Rojc 60.000 lir za obnovo bolnice Franja.

V spomin na Dano Krošelj darujeta Olga in Darma Pangerc 10.000 lir za pevski zbor M. Pertot, 10.000 lir za SKD Bar-kovlje in 10.000 lir za TPK Sirena.

Marija in Toni Stegel darujeta 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

Angel Bandel z družino daruje 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na Ljuba Grilanca darujeta Marija in Silvana Zakarja z družinami 30.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

V spomin na teto Delko darujeta nečakinja Stana Caharija ter sin Ivo 100.000 lir za pevski zbor Igo Gruđen in 100.000 lir za sekcijo VZPI - ANPI Devin - Nabrežina.

mali oglasi

VODSTVO Društvene gostilne v Dolini obvešča svoje odjemalce, da bo vsak torek v mesecu avgustu gostilna odprta ves dan.

ZNANA italijanska firma išče sodelavce iz Jugoslavije za komercialno dejavnost, zagotovljen dober zaslužek. Tel. 299012.

OSMICO je odprl Romano Purič, Repen 13, tel. 327452.

OSMICO je odprl Miro Žigon v Zgoniku.

50-LETNA gospa z višješolsko izobrazbo sprejme poldnevno zaposlitev v uradu in skladišču kot telefonistka ali v zdravniški ambulanti za sprejem bolnikov. Tel. 51853.

IŠČEM knjige za 5. razred DTTZ Žiga Zois. Tel. 52038.

PRODAM njivo z oljčnim nasadom po ugodni nizki ceni v Dolini. Tel. 228419.

V VIŽOVLJAH sem izgubil ročno uro seiko. Poštenega najditelja naprošam, naj tel. na št. 299285.

DAJEM v najem trgovino jestvin na Proseku, Tab I, 6, 14/O. Tel. 225747.

29-LETNO dekle išče katerikoli zaposlitev, tudi začasno. Izkušnje na področju prevajanja, uradniškega dela in dela z otroki. Sprejme tudi ročno delo na odprtem. Klicati v zgodnjih jutranjih urah na št. 291270 ali 567876.

Obvestilo naročnikom Primorskega dnevnika

Priporočamo vsem naročnikom Primorskega dnevnika, ki želijo prejemati časopis na kraju letnih počitnic, da obvestijo naš ekspedit (tel. 040/7796610) vsak dan razen ob nedeljah od 8. do 14. ure) o spremembi naslova vsaj pet dni pred odhodom.

Uprava Primorskega dnevnika

Družabnost po uspehu mačkoljanske šagre

Kot smo že poročali v našem dnevniku, je šagra v borovem gozdiču v Mačkoljah, ki jo je priredilo KD Primorsko, kot vsako leto tudi letos zelo dobro uspela. Lep kulturno-zabavni spored je zadovoljil vse obiskovalce, tako Slovence kot Italijane. Tudi dobra domača kapljica in izvrstna jedača sta pripomogli k zadovoljstvu številnih obiskovalcev, ki so si v teh vročih dneh rade volje osvežili suha grla in napolnili prazne želodce. Obiskovalci pa morda ne vedo, da jim je vse te dobrote in veselje pripravilo preko petdeset članov in simpatizerjev društva, ki so začeli z delom že več dni pred začetkom šagre in še niso končali. Prav ti so se v torek zvečer zbrali v borovem gozdiču in imeli družabnost in likof zaradi dobrega uspeha tudi letošnje šagre. (mm) (Fotó Magajna)

Ob koncu tedna v Nabrežini

Praznik krvodajalca

Devinsko-nabrežinska krvodajalska sekcija bo drugič zapovrsti priredila praznik krvodajalca. Manifestacija bo potekala na igrišču Sokola v Nabrežini 5. in 6. avgusta. Na programu je nastop plesne skupine France Prešeren iz Boljunca, koncert nabrežinske godbe na pihala, košarkarska tekma ter balinarski turnir, ki se bo odvijal v nedeljo zjutraj. Oba večera bo igral ansambel Happy day.

koncerti

GRAD SV. JUSTA

V sredo, 9. t. m., bo na sporedu recital SERGIA ENDRIGA, ki ga organizira klub Tenco in deželni center za turistične pobude.

čestitke

JASNI PERIC za 20. rojstni dan! Dokler boš rožek mi tako cvetel, te bo tvoj Mitja zelo rad imel.

kino

ARISTON - 21.15 Bagdad Café, r. Percy Adlon, i. Marianne Sagebrecht.
EXCELSIOR - Zaprto.
EXCELSIOR AZZURRA - Zaprto.
LJUDSKI VRT - 21.00 Quattro cuccioli da salvare.
NAZIONALE I - 16.00, 22.00 Teresa la furia del sesso 3, porn., □□
NAZIONALE II - 17.00, 22.15 L'arciere di ghiaccio, fant.
NAZIONALE III - 16.30, 22.15 L'alieno, shr., □□
NAZIONALE IV - 17.30, 22.10 Schiavi di New York, r. James Ivory.
GRATTACIELO - 17.30, 22.15 L'orso.
MIGNON - 17.00, 21.00 Il dittatore del Parador, in arte Jack.
EDEN - 16.00, 22.00 La rossa, la bionda e l'ingorda, porn., □□

VITTORIO VENETO - Zaprto do septembra zaradi popravil.
CAPITOL - Zaprto. Jutri ob 17.00 Cimitero vivente.
LUMIERE FICE - Zaprto.
ALCIONE - Zaprto.
RADIO - 15.30, 21.30 Flavia e le sue bestie, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

gledališča

VERDI
Poletni festival opere 1989 - Jutri ob 20.30 zadnja predstava Straussove opere CIGAN BARON, Dirigent H. Gietzen, režiser Franco Giraldi.

Danes ob 18.30 bo Giorgio Gualerzi predstavil »Mayerling med glasbo in ekranom«. Ob 21. uri bodo v sodelovanju s Cappello Underground predvajali film MAYERLING. Jutri ob 18.30 bodo predvajali video MC MILLAN'S MAYERLING. Vstop prost.

Pri blagajni gledališča Verdi je v teku razdeljevanje vabil za zaključni koncert Festivala opere z naslovom NOTTURNO CON JOHANN STRAUSS, pod vodstvom Herberta Gietzena, s sopranistko Mileno Rudifieria in z orkestrom Gledališča Verdi, ki bo 5. avgusta ob 21. uri v Miramarskem parku.

MIRAMARSKI PARK - LUČI IN ZVOKI
Danes ob 21.30 predstava v nemščini in ob 22.45 v italijanščini.

razna obvestila

VZPI-ANPI, ANED in ANPPA sporočajo, da bodo uradi do 31. avgusta zaprti zaradi letnega dopusta. Od 1. septembra bodo uradi poslovali po navadnem urniku.

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje obvešča, da so uradi zaprti do 16. avgusta zaradi letnega dopusta.

Ob letošnji Kraški ohceti prirejamo RAZSTAVO. Zato zbiramo fotografsko gradivo o porokah pred drugo svetovno vojno. Prosimo lastnike, da se telefonsko (štev. 733086) ali osebno javijo na Odseku za zgodovino pri NSK v Ul. Petronio 4 v Trstu.

Patronat INCA - CGIL v Nabrežini sporoča, da bo posloval do 26. avgusta samo ob torkih od 9. do 12. ure in ob četrtnih od 15. do 18. ure.

izleti

Sekcija KPI Prosek-Kontovel priredi 1., 2. in 3. septembra izlet v Genovo ob vsedravnem festivalu Unità. Cena izleta 210.000 lir, v ceni je vključen prevoz z avtobusom, dve kosili (prvi in zadnji dan) in prenočitev v hotelu. Za informacije in vpisovanje tel. tov. Mariju (tel. 225570) ali tov. Poldu (tel. 225314).

SPDT prireja v nedeljo, 6. t. m., izlet na Mangart z vzponom po slovenski smeri. Prihod do koč z avtomobili. Odhod izpred sodne palače v Trstu ob 6.30 in ob 6.45 izpred bencinske črpalke Agip na avtocesti v Devinu. Izlet vodi Peter Suhadolc (tel. 211232). Prijave sprejema tudi ZSSDI (tel. 767304).

Sindikat upokoencev CGIL Nabrežina - Križ prireja izlet na Koroško na jezero Weissensee v soboto, 18. t. m. Za informacije tel. na št. 200036.

informacije SIP uporabnikom

Obveščamo telefonske naročnike, da se je pred dnevi zaključilo razdeljevanje telefonskih imenikov.

Kdor ga ni prejel ali ga ni hotel sprejeti na domu, lahko dvigne imenik v uradih SIP, Trg Oberdan 5, od ponedeljka do petka ob 8.30 do 12.00 in od 13.50 do 15.50, s tem da izroči starega.

Ob dvigu imenika je treba predložiti kupon, ki ga je pustil na domu poverjenik za razdeljevanje ali račun plačane telefonske naročnine.

GRUPPO IRI STET

SIP

Società Italiana per l'Esercizio delle Telecomunicazioni p.a.

Ko riba velikanka požre malo ribico

Uspeh ali neuspeh pevca ali ansambla je dandanes v glavnem odvisen od menežerske spretnosti in od števila prodanih plošč, pri čemer igrajo zelo veliko vlogo velike diskografske hiše, ki pogosto tržijo. Malim diskografskim hišam, ki so z drznimi pobudami nudile rock glasbi možnost, da se je uveljavila, se ne piše srečna bodočnost. Vedno pogosteje se dogaja, da jih odkupijo velike hiše. To se je zgodilo pred nekaj dnevi hiši Island Records, ki jo je za 200 milijonov funtov šterlingov, ali 500 milijard lir (znesek sicer ni uraden, a verjetno kar točen) odkupila Polygram.

Island Records se je rodila leta 1962 na Jamajki. Ustanovil jo je Chris Blackwell, plantažnikov sin, ki ni imel pojma o podjetništvu, a mu je bila zelo pri srcu glasba karibskih otokov. Prve plošče je sam prodajal na tržnicah, prevažal pa jih je s svojo drobnimi cooper. Fant je očitno imel posluh in smisel za dobro glasbo. Med njegova »odkritja« spadajo, denimo, Bob Marley s svojim oporečniškim reggaejem, hippyjevsko glasbo skupin Traffic in Fairport Convention, nato še Grace Jones in Brian Ferry, vse do slavnih U2 (na sliki) z LP Joshua Tree - 12 milijonov prodanih izvodov - in novih zvezd, kot je jazz pevka Courtney Pine.

Po 27 letih je Blackwell prišel do prepričanja, da njegova diskografska hiša ni ne krop ne voda, ne majhna ne velika. Polygram je Islandu zagotovila široko avtonomijo, Blackwell bo lastnik deleža podjetja in bo istočasno delegirani upravitelj istega. Polygram je s to potezo naredila odlično posel, saj bo lahko k »svojim« pvcem, med katerimi so Elton John, Luciano Pavarotti in skupina Dire Straits, prišela še druga znana imena.

Prav gotovo pa je upravičena bojazen strokovnjakov na tem področju, da bi Polygram vsilila tudi Island Recordu svoje izbire, ki slonijo v glavnem na lestvicah mednarodnih hit parade. Polygram je povezana z založniki, kot so Deutsche Gramophone, Decca in Philips. Sedemdeset odstotkov svetovnega diskografskega tržišča krije ta trenutek pet hiš: CBS-Sony, WEA, Polygram, BMG in Thorn-EMI. Verjetno se bo njihova oblast v nekaj letih še razširila. Pred nekaj meseci je, recimo, EMI odkupila 50 odstotkov podjetja Chrysalis, ki je spadalo med drzne angleške hiše, v kratkem pa bi se morala priključiti enemu od velikih novih ameriških A&M. Absorbiranje malih hiš nujno privede do poplitenja, ker je precej naravno, da bi se vsakdo navdušil nad skupino U2, malokdo pa bi bil »gostoljuben« z novim Bobom Marleyjem.

Ali poznate svoje otroke?

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Velikokrat doživljamo ob svojih otrocih presenečenja. Najpogosteje takrat, ko o njih govorijo drugi ljudje, ki jih poznajo, vidijo in ocenjujejo v povsem drugačni luči. Tedaj se nam včasih kar samo od sebe utrga: »Gre res za našega otroka?«

Doma je tih, muhast, skoraj da ne odgovarja; profesorji v šoli, njegovi sošolci pa ga opisujejo kot odrezavega, šegavega in sploh takega, »ki drži družbo pokonci«. Ali: naša mala punčka, ki se doma pridno in mirno igra v njej odmerjenem kotu, je res ista punčka, o kateri vrtnarice pravijo, da je zelo trmasta in celo nasilna, ko zahteva od drugih otrok igranje le zase. V takih situacijah, v takih trenutkih »novih odkritij« bi se morali starši zamisliti nad tem, ali res poznamo svojega otroka. Ali sploh vemo, kako on razmišlja, kaj misli, kaj čuti, o čem sanja, kaj mu povzroča bolečino? In je to, kar mi vemo o njem, njegovo resnično bistvo?

Psihologija, ki se ukvarja z razvojnimi problemi, meni, da je prav gotovo velika utopija katerakoli predstava o ostro in trdno zarisanim značaju pri človeku. Vedno očitneje se kaže resnica, da se ob vsakokratni menjavi okolja ali sogovornika obnašamo in govorimo drugače. Drugače govorimo s taščo, kot to delamo s prodajalcem v trgovini, drugače se pomenkujemo s taksistom kot s svojim malim sinom, drugače s sosedo, s svojim šefom... To pa se ne dogaja le odraslim: tudi otroci zamenjujejo svojo vlogo, glede na to, koga imajo in ob kateri priložnosti, pred seboj.

Že pri šestih mesecih starosti dojenčki vedo, kdo se največkrat igra z njimi in katere igre najraje uprizarja, in se že kmalu naučijo pokazati, kaj želijo od določene osebe. Bolj kot odraščajo, bolje spoznajo umetnost prilagajanja tej ali oni osebi, temu ali onemu, ki ga imajo občasno nasproti. Proti očetu stegnejo ročice, ker vedo, da jih oče najraje meče v zrak, sebi in njim v zabavo. Ko pride »nona« na obisk, takoj poiščejo njej najljubšo otroško knjigo in ji jo kažejo in prelistavajo, ker vedo, da bo iz nje nekaj prebrala.

Pri vzgoji je koristno, če vemo, da otroci niso taki ali drugačni sami od sebe. Oni se tako obnašajo v odgovor na naše trenutno in preteklo obnašanje. In seveda se tudi mi obnašamo tako kot se, v odgovor na obnašanje svojih otrok.

Velikokrat je tak pogled na dogajanje edina pot, da pridemo bliže bistvu težav, ki jih doživljamo z otroki.

Neka mlada mama je prosila za nasvet psihologa, kajti njena petletna hčerka, ki je bila sicer v vrtcu zelo ubogljiva in prijazna, ni z njo drugače govorila kot z zaničanjem. Če je mati rekla, da je ura osem in da mora spat, ji je deklica odgovorila: »Ne, ura ni osem«. In če ji je mati dala uru pred nos, je še vedno trdila, da ura ni osem. Ta mati nikakor ni mogla razumeti, kako da vzgojiteljica njeno hčer opisuje kot povsem drugačno in predvsem ubogljivo.

(foto Cvelbar)

Psiholog ji je skušal razložiti, da se otrok drugače odziva na različne sogovornike in v različnem okolju. Mati pa je trdila še naprej svoje, češ da se tudi v primeru, da jo ona nagovarja mirno, prijateljsko in zaupno, hčerka negativno odziva. Strokovnjak je zaželel pojasniti takole. »Pogosto zdrzne občevanje dveh oseb v ustaljene vloge. Kot v lutkovni igrici je eden policaj, drugi pa Rdeča kapica, in dokler bo naš sogovornik v nas videl le policaja, se lahko smejemo kolikor hočemo, v bistvu bomo še zmeraj le smehljajoči se policaj, ne pa ljubeča mati.

Ni daleč v nas zavest, da se take dvojice parov ustvarjajo tudi med odraslimi in ne tako poredkoma celo med zakoncema. Takrat tudi »tako imenovani odrasli« vidijo v svojem partnerju in to za daljšo dobo le volka ali staro mamo.

(se nadaljuje)

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

- 11.55 Vreme in dnevnik
- 12.05 Nadaljevanka: Santa Barbara
- 12.30 Nanizanka: Robin Hood
- 13.30 Dnevnik
- 14.00 Variete: Srečno poletje!
- 14.10 Film: Rapsodia (dram., ZDA 1954, r. Charles Vidor, i. Liz Taylor)
- 16.05 Evropske pravljice
- 16.25 Mladinska oddaja: Big
- 17.20 Danes v parlamentu
- 17.25 Nogomet: za Memorial Baretta, Sampdoria-ZDA (iz Saint Vincenta)
- 19.15 Nadaljevanka: Santa Barbara
- 19.40 Almanah, vreme in dnevnik
- 20.25 Nogomet: za Memorial Baretta, Roma-Fiorentina (iz Aoste)
- 22.15 Dnevnik
- 22.35 Film: I vivi e i morti (srh., ZDA 1960, r. Roger Corman, i. Vincent Price, Mark Damon)
- 23.50 Euronote (vodijo Gianfranco Agus, Awanagana, Valerio Merola in Roberto Onofri)
- 0.30 Nočni dnevnik
- 0.45 Rubrika: Mezzanotte e dintorni

CANALE 5

- 8.30 Nanizanke: Fantasilandia, 9.15 Peyton Place, 10.15 Una famiglia americana
- 11.15 Aktualno: Forum - Cantanti e cantanti
- 12.00 Mladinska oddaja: Doppio slalom
- 12.30 Kviz: OK il prezzo è giusto
- 13.30 Variete: Rivediamoli
- 14.30 Nanizanka: Love Boat - Segretario cerca
- 15.30 Film: Donne verso l'ignoto (western, ZDA 1951, r. William Wellman, i. Robert Taylor, Denise Darcel)
- 17.30 Nanizanka: Hotel - Questione d'orgoglio
- 18.30 Rubrika: Agenzia matrimoniale
- 19.00 Kviz: Gioco delle coppie, 19.45 Cari genitori
- 20.30 Variete: Bellezze al bagno
- 22.30 Kviz: Il gioco dei nove
- 23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show
- 0.45 Film: Rock'n Roll connection (glas., Fr., r. i. Jean Couturier, i. Pascale Rivault)

RAI 2

- 12.00 Nanizanka: Monopoli
- 13.00 Dnevnik - ob trinajstih
- 13.25 Rubrika: Trentatre
- 13.45 Nadaljevanka: Capitol
- 14.30 Dnevnik - gospodarstvo
- 14.45 Poletna oddaja: Tutti frutti, vmes rubrika Mente fresca
- 15.25 Nanizanka: Lassie
- 15.50 Risanka: Il cucciolo
- 16.25 Iz parlamenta
- 16.30 Film: Un treno è fermo a Berlino (dram., ZRN 1965, r. Rolf Haedrich, i. José Ferrer, Sean Flynn)
- 18.00 Videocomic
- 18.30 Dnevnik - sportne vesti
- 18.45 Nanizanka: Perry Mason
- 19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, sport
- 20.30 TV film: La rabbia degli angeli (zadnji del)
- 22.05 Dnevnik - nocoj
- 22.15 Zabavna oddaja: Improvisando '89
- 22.55 Nanizanka: Hill Street giorno e notte
- 23.45 Nočni dnevnik
- 23.55 Film: Il nemico invisibile (krim., ZDA 1934, r. Eugene Forde, i. Warner Oland, Drue Leyton)

RETE 4

- 8.05 Nanizanka: In casa Lawrence
- 9.15 Film: Amaramente (dram., It. 1956, r. Luigi Capuano, i. Otello Toso, Lia Cancellieri)
- 10.45 Nanizanki: Bonanza, 11.45 Harry O
- 12.45 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke
- 13.45 Nad.: Sentieri
- 14.30 Nanizanka: California - una sfida disperata
- 15.25 Nadaljevanka: Una vita da vivere
- 16.30 Nanizanka: Storie di vita
- 16.35 Film: I perfetti gentiluomini (kom., ZDA, 1978, r. Jackie Cooper, i. Ruth Gordon, Lauren Bacall)
- 18.30 Nanizanki: Marcus Welby, 19.30 Baretta
- 20.30 Film: Rocambole (pust., It. 1963, r. Bernard Borda, i. Channing Pollock, Hedy Wessel)
- 22.15 Film: La notte brava del soldato Jonathan (dram., ZDA 1971, r. Don Siegal, i. Clint Eastwood, Geraldine Page)
- 0.10 Nanizanki: Agente speciale, 1.05 Ironside

RAI 3

- 14.00 Deželne vesti
- 14.10 Videobox
- 14.30 Dokumentarec: Lo spettacolo in confidenza - Lea Massari
- 15.10 Film: Saratoga (dram., ZDA 1937, r. Jack Conway, i. Jean Harlow, Clark Gable)
- 16.30 Dok. oddaja: Drobci
- 16.45 Film: 42.a strada (glas., ZDA 1933, r. Lloyd Bacon, i. Warner Baxter, Ginger Rogers)
- 18.45 Športna oddaja: Derby
- 19.00 Dnevnik, vreme, deželne vesti
- 19.45 Dok.: Pred 20 leti
- 20.00 Dok. oddaja: Geo Estate
- 20.30 Nadaljevanka: Eneida (r. Franco Rossi, i. Giulio Brogi, Olga Karlatos, 3. in 4. del)
- 22.20 Dnevnik - nocoj
- 22.25 Zabavna oddaja: Pronti a tutto
- 22.55 Avtorska TV: Sergio Zavoli - Un'ora e mezza con il regista di 8 1/2
- 0.15 Nočni dnevnik
- 0.30 Nočna glasba: Mozartova Nočna serenada K 525 (dir. Karl Böhm)
- 0.45 Dok.: Pred 20 leti

ITALIA 1

- 8.15 Nanizanke: Skippy, 8.45 I gemelli Edison, 9.15 La gang degli orsi, 9.45 Superman, 10.15 La terra dei giganti, 11.10 Kronos, 12.05 Mork & Mindy, 12.35 Strega per amore, 13.00 Simon & Simon
- 14.00 Zabavna oddaja: Megalavishow
- 14.15 DeeJay Beach
- 15.00 Nanizanka: Ralph supermaxieroe
- 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes nanizanka Balliamo e cantiamo con Licia in risanke
- 18.00 Nadaljevanka: Alla conquista del West
- 19.00 Nanizanka: Riptide
- 20.00 Risanka: Evviva Palm Town
- 20.30 Film: King Kong (pust., ZDA 1976, r. John Guillermin, i. Jeff Bridges, Jessica Lane)
- 22.50 Nanizanki: Starsky & Hutch - Delitto in sartoria, 23.40 Brothers
- 1.10 Dokumentarec: Cinque anni di avventura
- 0.40 Nanizanki: Taxi, 1.10 Starman

RTV Ljubljana 1

- 16.35 Video strani
- 16.45 Poletna noč (pon.): nadaljevanka Posvečen umor, 17.35 nanizanka Hooperman
- 18.00 Dnevnik
- 18.05 Poslovne informacije
- 18.10 Mozaik. Po sledih napredka: Na pragu 21. stoletja
- 18.40 Spored za otroke in mlade: nanizanka Bendji (9. del)
- 19.10 Risanka
- 19.20 Informativna oddaja za goste iz tujine
- 19.25 TV Okno
- 19.30 Dnevnik in vreme
- 20.05 Nadaljevanka: Župan in Veurna (Georges Simeon, scenarij Johan Bononen, r. Dre Poppe, i. Ward De Ravet, 1. del)
- 21.00 Zabavna oddaja: Naše eso štrbske pleso
- 22.30 Dnevnik in vreme
- 22.50 Informativna oddaja za goste in tujine
- 22.55 Poletna noč, vmes nadaljevanka Posvečen umor (zadnji del) in nanizanka Leteči cirkus Monthyja Pythona (9. del)
- 1.55 Video strani

ODEON

- 13.00 Otroški variete: Sugar estate, vmes risanke
 - 15.30 Nadaljevanka: Anche i ricchi piangono, 16.30 Colorina
 - 17.30 Nanizanke: Rituals, 18.00 La mamma è sempre la mamma, 18.30 Il supermercato più pazzo del mondo
 - 19.30 Risanke
 - 20.30 Variete: Telemeno
 - 20.45 Film: Pronto ad uccidere (krim., It. 1976, r. Franco Prosperi, i. Ray Lovelock, Elke Sommer)
 - 22.45 Variete: Telemeno
 - 23.00 Glasbena oddaja: Caffè Italia
 - 24.00 Nanizanka: Insiders
- ### TMC
- 11.00 Nanizanka: Ai confini dell'Arizona
 - 12.00 Nadaljevanka: Aspen
 - 12.45 Ogledalo življenja
 - 13.30 Vesti in sport
 - 14.15 Risanka: Beatles
 - 14.30 Dokumentarec: Narava prijateljica
 - 15.00 Nanizanka: Lobo
 - 16.00 Film: Il collegio più pazzo del mondo (kom., VB

TV Koper

- 13.30 TVD Novice
- 13.40 Dok.: Campo base (pon.)
- 14.10 Odbojka: finale Super pokala (pon.)
- 16.00 Šport spektakel: rugby Auckland-Queensland, CBA Tulsa-Rockford
- 17.00 Lightening
- 19.00 Odprta meja
- 19.30 TVD Stiče
- 20.00 Športna oddaja: Juke box - Zgodovina športa po želji
- 20.30 Nogomet: Milan-Steaua (pon.)
- 22.15 TVD Novice
- 22.25 Posebna oddaja o ekipi Milan
- 23.00 Šport spektakel - Najzanimivejši športni dogodki (s komentarjem Dana Petersona)

RTV Ljubljana 2

- 18.55 Čas, ki živi: Izvir
- 19.30 Dnevnik, 19.55 Premor
- 20.00 Zabavnoglasbena oddaja: Fluid
- 20.45 Poročila, 20.50 Odprta knjiga
- 21.20 Umetniški večer
- 21.20 Reportaža: Skoki s starega mostu (iz Mostarja)

1980, r. Frank Lauder, i. Sheila Hancock

- 18.00 Nanizanki: Flamingo Road, 19.00 Operazione ladro
- 20.00 Vesti: TMC News
- 20.30 Film: Acqua alla gola (krim., VB 1957, r. Michael Anderson, i. Richard Todd, Ann Baxter)
- 22.10 Morski športi
- 22.45 Vesti in sport
- 24.00 Film: Viva o morta (krim., ZDA 1977, r. Lou Antonio, i. Andy Griffith)

TELETRIULI

- 11.30 Nan.: Orange & Lemons, 12.30 Naufraghi
- 13.00 Dnevnik
- 13.30 Nanizanka: Justice
- 14.30 Music box
- 18.30 Nadaljevanka: L'eredità della priora
- 19.00 Dnevnik
- 19.30 Nanizanka: Medusa
- 20.00 Dnevnik in nemščini
- 20.30 Nadaljevanka: Storia di Anna (1. del)
- 22.00 Dok. oddaja: Pan
- 23.00 Rubrika o kolesarstvu
- 24.00 Dnevnik, nato dražba
- 1.00 Inf. oddaja: News

TELE 4

- (Se povezuje s sporedi Italia 1)
- Lastne oddaje:
- Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

- 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Jutranji almanah: Krizem po svetu, 9.15 Otroški kotiček: Dogodivščine barona Münchhausna (4. del), vmes Glasbeni listi; 10.00 Pregled dnevnega tiska; 10.10 Koncert v CD: Simfonični orkester RTV, dir. Marko Munih, violinistka Jasna Maksimović; 11.35 Pisani listi: 12.00 Portret Urbana Kodra; 12.40 Akademski zbor Tone Tomšič iz Ljubljane; 13.20 Poletni mozaik: Glasba po željah, 14.00 Deželna kronika, 14.45 Beležka, 15.30 Utrinki, 16.00 Koroški portreti; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Četrtekova srečanja; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA

- 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Radijska šola; 8.35 Mladina poje; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Turistični napotki; 11.05 Naš gost; 11.30 Izbrali smo; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domača glasba; 13.30 Do 14.00; 14.05 Vedre note; 14.25 Glasba jug, narodov; 14.40 Merkurček; 15.15 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Big Band RTV-Lj; 18.30 Zborovska glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Z ansambli; 20.00 Večer domačih pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nokturno in Nočni spored.

RADIO KOPER

(slovenski program)

- 13.30, 14.30, 16.30 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in kronika; 7.30 Pregled dnevnega tiska; 8.00 Val 202; 13.00 Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Črno na belem; 17.30 Primorski dnevnik, Aktualna tema; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER

(italijanski program)

- 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.40 Dobro jutro, otroci; 7.50 Razglednica; 8.00 Pripovedujejo...; 8.25 Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Disco scoop; 10.35 Družina; 11.00 Pismo iz; 11.15 O italijanščini; 11.30 Turizem; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Neposredno; 14.00 Portoroška riviera; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Glasbeno popoldne; 15.45 Koncert; 16.00 Dopust v YU; 17.30 Show business; 18.00 Prijatelj DJ; 18.33 Mi in vi; 19.00 Glasba; 20.00 Nočni spored.

RADIO OPČINE

- 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 12.00 Glasba za vse okuse; 15.00 C'est la vie; 16.30 Metalmanija; 19.00 V svetu knjige; 21.00 Radijski bazar, nato Nočna glasba.

Načrt o uničevanju odpadkov bo izdelala milanska družba Lombardia risorse

Pripravljen bo v šestih mesecih, veljal bo 400 milijonov lir

Načrt za uničevanje odpadkov iz gospodinjstev v goriški pokrajini in načrt za predelavo in uničevanje posebnih industrijskih odpadkov bo izdelala družba Lombardia risorse iz Milana. Stal bo okrog štiristo milijonov lir, pripravili pa ga bodo v šestih mesecih.

To v okviru novih pristojnosti, ki jih ima pokrajina, v smislu deželnega zakona št. 65/88.

Vprašanje je bilo na dnevnem redu torkove in včerajšnje seje pokrajinskega sveta. Včerajšnja, nekaj ur trajajoča razprava, se je zaključila z glasovanjem. Za predlog je, kljub nekaterim pomislekom in priporočilom iz vrst zelenih in komunistov ter misovca Cosme, glasovalo devetnajst svetovalcev. Nasproten je bil en sam glas.

O smernicah in ciljih načrta je bil govor že na torkovi seji, kjer je predstavnik družbe inž. Vescovi v grobih obrisih povedal, kako si zamišljajo potek zbiranja in obdelave podatkov, na podlagi katerih bo potem mogoče predlagati najbolj primerne in zanesljive rešitve. Ob tem velja povedati, da je inž. Vescovi izključil možnost, da bi vprašanje zadovoljivo rešili izključno z gradnjo novega upepeljevalnika.

Načrt, ki ga bo pripravila družba Lombardia risorse - ob tem velja povedati, da gre za družbo, pri kateri imajo glavni delež kapitala dežela Lombardija, občina Milan in združenje Cispel - bo potekal v treh stopnjah: najprej bodo poiskali najbolj primerne rešitve za vprašanje odpadkov iz gospodinjstev; druga stopnja predvideva reševanje problematike posebnih odpadkov, oz. industrijskih odpadkov (z izjemo strupenih in nevarnih odpadkov, za katere si je pridržala pristojnost dežela) tretja pa izbiro lokacije za napravo ali naprave za uničevanje.

Tako predsednik Pokrajine kakor poročevalec inž. Vescovi, sta potrdila, da bo delo potekalo ob stalnem posvetovanju s predstavniki krajevnih ustanov, pokrajine in raznih strokovnih in naravovarstvenih združenj ter predstavnikov javne zdravstvene službe. Prednost pri zbiranju gradiva in pripravi načrta bodo vsekakor

namenili odpadkom iz gospodinjstev. Prvi korak, lahko rečemo osnovni korak, bo točna ocena glede sestave odpadkov.

Po besedah predstavnika družbe Lombardia risorse, bo mogoče najti ustrezne rešitve predvsem s potenciranjem predhodne in naknadne selekcije odpadkov (mimogrede, leta 1995 bo to postalo obvezno že za gospodinjstva). Ob podrobni analizi količine in vrste proizvedenih odpadkov, bo mogoče izbrati tudi najbolj primeren (in z gospodarskega vidika upravičen) način pobiranja in prevažanja odpadkov.

Nekoliko bolj zahtevna naloga se obeta, po mnenju inž. Vescovi, v drugi fazi, to je tisti, ki zadeva uničevanje odpadkov proizvedenih v industrijskih obratih.

Tu bo treba šele zbrati serijo podatkov glede vrste (tipologije) odpadkov, glede načina (dosedanjega) predelave, oziroma uničevanja, glede količine. Raziskava naj bi šla še korak dalje: v posameznih podjetjih naj bi skušali vplivati, da se proizvodnja odpadkov zmanjša, oziroma, da se proizvajajo manj strupeni odpadki.

Področje je, kakor je slišati, povsem neobdelano, saj so podatki iz kartotek, ki jih premore pokrajina zanemarljivi: vseh proizvodnih podjetij je v pokrajini okrog devet tisoč, v uradih pa razpolagajo le z okrog 180 kartončki, ki bi jih bilo treba, poleg vsega, še ažurirati.

Tretja stopnja načrta predvideva raziskavo na teritoriju glede izbire lokacije za novo napravo.

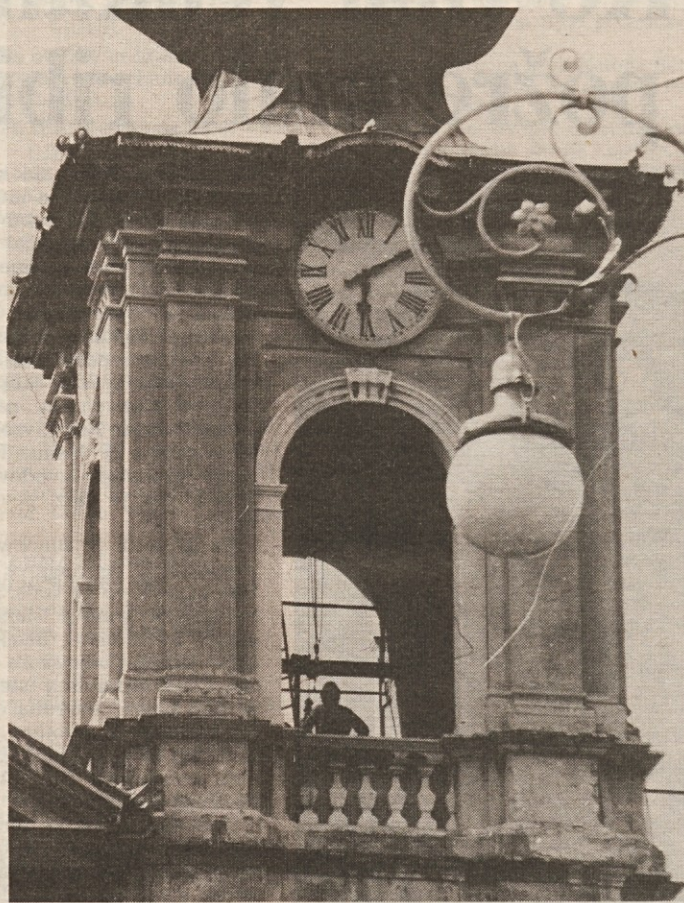
Razprava o vprašanju se je v glavnem odvijala na včerajšnji seji. Zeleni Fiorelli je očital upravi, da je zapravila edinstveno priložnost, da postopoma uredi službo za okolje, s čimer bi bilo mogoče tudi prihraniti dobršen del denarja, ki se namenja za izdelavo načrta.

Spregovoril je tudi načelnik komunistične skupine Salomoni in nekateri drugi.

Končno je predlog podprla ogromna večina svetovalcev.

Pokrajinski svet je na včerajšnji seji odobril še nekaj sklepov. Naslednja seja je predvidena šele prve dni septembra.

Na Travniku sneli zvonove

Cerkev svetega Ignacija na Travniku je brez zvonov. Včeraj so namreč uslužbenci podjetja Protto, ki je zadolženo za posodobitvena dela goriške, nedvomno najbolj reprezentativne cerkve, sneli vse štiri zvonove, ki so še viseli v desnem zvoniku. Čemu ta poseg? Če ste se kdaj zazrli v pročelje cerkve na Travniku, ste gotovo opazili, da so levi zvonik že pred časom utrdili in lepo prebarvali. Tu so opravili vsa potrebna sanacijska dela, saj so bili zidovje in stari tramovi že močno načeti. Sedaj je prišel na vrsto desni zvonik.

Pred pričetkom del je bilo seveda treba sneti vse štiri bronaste zvonove, kar ni bila prav enostavna stvar. Delavci podjetja Protto so se namreč poslužili posebnega visokega žerjara, ki je last goriškega podjetja Kusterle. V jutranjih urah so pričeli z operacijo, ki je trajala vse do poldneva. Predstavnik podjetja so nam povedali, da je delo potekalo brez večjih težav.

Tri zvonove sopesnili na levi že dokončani zvonik, kjer jih bodo nato ponovno obesili na predelane tramove. Četrti zvon pa so pdložili v predverju cerkve.

Na sliki (foto Čubej): prazen desni zvonik cerkve sv. Ignacija na Travniku

izleti

Društvo slovenskih upokojencev na Goriškem prireja, prve dni septembra 10-dnevni izlet v Prago in Budimpešto. Vpisovanje in informacije na sedežu društva danes, 3. avgusta, od 10. do 12. ure. Društvo naproša interesente naj se čimprej javijo, ker je treba upoštevati roke za pridobitev vizumov.

Društvo bo nadalje priredilo 26. in 27. avgusta dvodnevni izlet v Prekmurje z ogledom Murske Sobote in nekaterih znamenitosti tega dela Slovenije. Prijave prav tako danes, 3. avgusta, od 10. do 12. ure na sedežu društva.

SPD GORICA priredi v nedeljo, 27. avgusta, avtobusni izlet v Gornjesavsko dolino z udeležbo na slovesnosti ob odkritju spomenika Jakobu Aljažu na Dovju. Ob tej priložnosti bodo planinci obiskali še katero zanimivost kraja. Prijave na sedežu društva ob sredah med 10.30 in 12.30 ter v trgovini Bauzon.

kino

Gorica

CORSO 19.00-22.00 »L'insostenibile leggerezza dell'essere«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VERDI Zaprt do 19. avgusta.

VITTORIA Zaprt do 17. avgusta.

Nova Gorica in okolica

SOČA (Nova Gorica) 18.30 »Zakon molka«, 20.30 »11 dni 11 noči«.

SVOBODA (Šempeter) 20.30 »Jekleni trikotnik«.

DESKLE Ni predstave.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Rita Bassi - Ul. don Bosco 175 - tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

S. Antonio - Ul. Romana 147 - tel. 40497.

pogrebi

Danes v Gorici ob 11. uri, Karolina Cibic vd. Samsa iz splošne bolnišnice v cerkev na Placuti in na glavno pokopališče.

Nalog za pripravo načrta nove bolnišnice v Gorici

Upravni odbor goriške KZE bi rad čimprej nadoknadil zamude, v zvezi z gradnjo nove bolnišnice. Tako je na zadnji seji odobril sklep o poveritvi naloge za načrtovanje nove bolnišnice skupini štirih profesionalcev: to so Brunello, Graziato, Cian in Marchi. Omenjeni skupini profesionalcev, ki jo vodi inž. Graziato je upravni odbor že pred meseci poveril nalog, a je bil zadevni sklep zavrnjen s strani Dežele. Srednjeročni načrt posegov v okviru goriške KZE je takrat predvideval preureditev in prenovo obstoječih struktur, ne pa gradnjo nove bolnišnice. Zato je bil tudi sklep zavrnjen.

Prav pred kratkim pa je Dežela osvojila novi predlog, to je, da se namesto prenove in preureditve zgradi nova bolnišnica. Spričo tega novega položaja je bilo treba seveda sprejeti nov sklep o poveritvi načrtovanja.

Upravitelji goriške KZE namenjajo čimprej iz pripravljalne faze preiti na izvršilno in upajo, da bo Dežela v svojih programih upoštevala prednostno mesto izgradnje nove bolnišnice v Gorici in seveda zagotovila ustrezna finančna sredstva.

Tako izhaja iz poročila za tisk. Medtem se nadaljujejo polemike glede izbire lokacije za novo strukturo, ki menda ni najbolj primerna. Eden od glavnih očitkov je, da so se pri izbiri lokacije poslužili dokaj čudnega načina, predvsem pa niso vključili v postopek nekaterih krajevnih ustanov.

Karabinjerji obiskali tudi bolnišnico v Gorici

Posebni oddelki karabinjerjev (NAS), ki so po ukazu novega ministra za zdravstvo De Lorenzija te dni pregledali številne javne bolnišnice in zasebna zdravilišča v raznih krajih, so se oglasili tudi v Gorici. Zdi se, da v goriški splošni bolnišnici niso ugotovili velikih pomanjkljivosti glede higiene in kakovosti hrane. Taka zagotovila smo dobili od najvišjih predstavnikov KZE.

Kakor znano, so karabinjerji v nekaj dneh podrobno pregledali nad tristo zdravstvenih ustanov v državi in odkrili marsikaj, kar bi se v sodobno urejenih strukturah ne smelo dogajati.

Prispevek ES 392 milijonov lir družbi SDAG za nove pobude

Družba SDAG, ki upravlja naprave na blagovnem terminalu pri Štandrežu, bo v prihodnjih dveh letih lahko koristila 392 milijonov lir prispevka za uvajanje in razvoj novih uslug na področju prevoznitva in blagovne menjave z vzhodnoevropskimi državami.

Načrt, ki ga je financirala ES predvideva razvoj zadržnih oblik združevanja v avtoprevoznitvu, zlasti kar zadeva uvajanje skupnih služb, odpiranje uradov za informacije, upravljanje posebnih storitev povezanih s pristaniško dejavnostjo.

Družba SDAG namerava, kakor izhaja iz poročila za tisk, ugotoviti povezo med avtoportom in pristaniščem v Trzinu. Prispevek ES bo nadalje omogočil uvedbo informativnega sistema v specifično dejavnost.

Predloženi in financirani načrt bodo skušali uresničiti v treh letih. Prispevek ES pa bodo izkoristili v različnih oblikah: s prispevki za avtomatizacijo uradov operaterjev na področju prevoznitva, s prispevki za ustanavljanje nekaterih splošnih služb, s podpiranjem raznih pobud marketinga.

Pred kratkim je bila družba SDAG deležna deželnega prispevka, finaliziranega v premagovanje težav, povezanih z začetno fazo uvajanja poslovanja, saj je objekt še v gradnji in je dotok prihodkov v tej fazi razmeroma skromen.

Zemljišče tudi za spomenik

Občinski svet v Doberdolu je na zadnji seji odobril predlog o ureditvi imovinskega razmerja za manjšo parcelo na Poljanah. Gre za okrog 250 kvadratnih metrov površine, za katero se je doslej smatralo, da je občinska last, medtem ko listine govorijo drugače. Odločitev je pomembna predvsem za Poljance, ki bi na delu omenjene parcele radi postavili trajno obeležje v narodnoosvobodilnem boju padlim vaščanom. Župan je na seji posebej naglasil, da je bila ureditev imovinskega razmerja potrebna tudi iz splošne koristi, saj bo odslej možno urediti dostop (prav preko omenjene parcele) do nekaterih hiš.

Predstavniki SDGZ in CNA protestirali na Prefekturi

Predstavniki SDGZ - za Goriško ter pokrajinskega združenja obrtnikov CNA so včeraj dopoldne obiskali Prefekturo. Sprejel jih je podprefekt dr. Cocco. Njemu so izročili pismo s stališči in protesti glede davka ICIAP, ki so se oblikovali na javni skupščini, 24. julija, ki jo je sklicalo združenja CNA. Dokument je poleg CNA osvojilo tudi SDGZ za Goriško.

O poteku omenjene skupščine in o stališčih, ki so prišla na dan, smo v našem dnevniku že poročali. Obrtniki smatrajo, da je davek na gospodarske dejavnosti protistaven, razumejo sicer finančno stisko krajevnih ustanov,

vendar menijo, da je tak način pokrivljanja primanjkljaja neprimeren. Denar bi bilo mogoče privarčevati z uspešnejšim poslovanjem administracije, po drugi strani je neodložljiva reforma davčnega sistema.

Podprefekt Cocco je zagotovil, da bo stališča dveh stanovskih organizacij posredoval pristojnim ministrstvom.

Poleg pokrajinskega predsednika SDGZ za Goriško Antona Nanuta, so bili v delegaciji pokrajinski tajnik združenja CNA Marzo, predsednik goriške sekcije omenjene organizacije Scians in tajnik Sanfilippo.

Mehanik žrtev eksplozije v jašku delavnice v Krminu

Včeraj okrog 15.30 se je v Krminu pripetila hujša nezgoda na delu. Žrtev je 57-letni mehanik Germano Marcon, ki ima delavnico v Ulici Cumago. Ta je kot običajno zlezel v jašek mehanične delavnice, saj je nameraval popraviti del podvozja avtomobila. S seboj je vzel varilno plinsko napravo. Ko je prižgal varilec je prišlo do močne eksplozije. Zdi se, da je bil jašek zasičen z bencinskimi hlapi, ki so ob dotiku s plamenom eksplodirali.

Sosedje, ki so slišali močno eksplozijo, so takoj posumili, da gre za nesrečo ter so prihiteli v mehanično delavnico. Nudili so prvo pomoč ponesrečenemu Marconu ter poklicali rešilni avto. Ponesrečenca so naprej prepeljali v goriško splošno bolnišnico. Tu so mu zdravniki ugotovili opekline druge in tretje stopnje na rokah in opekline druge stopnje po obrazu in na nogah. Kmalu nato so odredili Marconov prevoz v videmsko splošno bolnišnico, kjer razpolagajo z ustreznimi in bolj učinkovitimi pripomočki za zdravljenje hujših opeklin. Zdravstveno stanje

mehanika je dokaj resno, saj so si zdravniki pridržali prognozo.

■ Včeraj se je v prometni nesreči poškodovala 38-letna Jelka Urbančič iz Moša, Ul. Friuli 10/b. Ponesrečenko so z rešilcem prepeljali v goriško splošno bolnišnico, kjer se bo morala zdraviti na ortopedskem oddelku zaradi zloma kolena en mesec.

Razstava zlatarskih izdelkov do konca avgusta

Razstavo zlatarskih izdelkov "Aureo ottocento" v obnovljenih prostorih pokrajinskega muzeja na gradu so podaljšali do konca avgusta. Razlog za tako odločitev je v izrednem zanimanju za prireditve, zlasti s strani tujih gostov. Na ogled je, kakor znano, nad dvesto zlatarskih izdelkov iz 18. in 19. stoletja, ki so do nedavna bili last cerkve na Travniku in jih je Pokrajina odkupila.

informacije SIP uporabnikom

Obveščamo telefonske naročnike, da se je pred dnevi zaključilo razdeljevanje telefonskih imenikov.

Kdor ga ni prejel ali ga ni hotel sprejeti na domu, lahko dvigne imenik v uradih SIP, Ul. Crispi 7, od ponedeljka do petka od 8.30 do 12.30 in od 14.00 do 16.00, s tem da izroči starega.

Ob dvigu imenika je treba predložiti kupon, ki ga je pustil na domu poverjenik za razdeljevanje ali račun plačane telefonske naročnine.

GRUPPO IRI STET

SIP

Società Italiana per l'Esercizio delle Telecomunicazioni p.a.

SIPP01/12

Selva

oprema
za dom

TRŽIČ — UL. VALENTINIS 18 — TEL. 72395

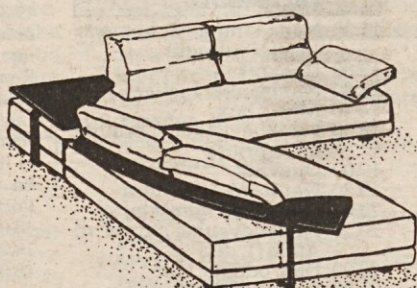
SELVA ARREDAMENTI - Tržič

Razstavlja najboljše sedežno pohištvo.

SELVA ARREDAMENTI nudi v mesecu juliju najboljše sedežno pohištvo italijanskih proizvajalcev: sedežne garniture, razstegljive fotelje, podložene ležalnike.

V novem oddelku »show room« je na ogled tehnološki napredek oblaženega pohištva: jekleno ogrodje z vzmetjem, penasta podloga in ekskluzivno dekorativno blago.

Strokovno usposobljeni aranžerji svetujejo najboljše rešitve z najustreznejšimi materiali za vsakeršne bivalne zahteve.

V avgustu poslujemo neprekinjeno

SELVA ARREDAMENTI - vedno pred ostalimi

Med drugim tudi polemika o vprašanju časa prihoda Hrvatov Arheologija in novejša preteklost v zadnjem Zgodovinskem časopisu

Najnovejši prispevki o slovenski zgodovini, objavljeni v prvi številki 43. letnika Zgodovinskega časopisa, zajemajo tako arheološka obdobja kot novejšo slovensko preteklost.

Draško Josipović predstavlja 21 paleolitskih in mezolitskih najdišč, odkritih na področju današnje Slovenije do leta 1987. Kulturno obsegajo vsa pri nas znana paleolitska obdobja.

Sestavek **Ive Curk-Mikl** o najnovejših odkritjih na Ptuj v zadnjih 15 letih vsebuje nekaj pomembnih vprašanj, ki se postavljajo ob terenskih raziskovanjih Ptuj: varstvo arheološke dediščine in še nerešene naloge, prostorski razvoj naselbine in najpomembnejša obdobja v razvoju družbenega življenja Ptuj v stari zgodovini. Nastanek in razvoj knjižnice knezov Auerspergov (Turjaških) v Ljubljani je raziskal in opisal **Branko Reisp**. Knjižnica je začela nastajati v 14. stoletju na gradu Turjak in bila nato v knežji palači v Ljubljani, kjer jo je sredi 17. stoletja zelo pomnožil deželni glavar Wolfgang Engelbert Auersperg. Hranila je izjemno zbirko tiskov kontinentalne Evrope ter veljala za največjo plemiško knjižnico na Kranjskem. Leta 1983 je bila razprodana na dražbi v firmi Sotheby v Londonu.

Čtbor Nečas obravnava začetke češko-slovenskih finančnih stikov, ki segajo v začetek zadnje tretjine 19. stoletja. Na pragu tega procesa je pridobivanje klientele na Kranjskem izvajala banka Slavija, ki je svojo ozemelsko ekspanzijo utemeljevala z idejo o slovanski vzajemnosti. Sledila ji je Obrtniška banka. Leta 1900 je bila ustanovljena Ljubljanska kreditna banka, ki je zrasla v najpomembnejšega reprezentanta slovenskih narodnogospodarskih interesov pred letom 1918.

Referat **Janka Pleterskega**, ki je bil predstavljen na 24. zborovanju slovenskih zgodovinarjev na Ptuj, opisuje zunanje odmeve deklaracijskega gibanja, širokega političnega gibanja Slovencev na podlagi deklaracije Jugoslovanskega kluba v avstrijskem parlamentu 30. januarja 1918. Gibanje je učinkovalo na diplomacijo Srbije, na delo mirovne konference v Brest Litovsku, na manifestacijo češkega gibanja 13. aprila 1918, na zavezniško propagando v Italiji in na ocene Vrhovnega zavezniškega vojaškega sveta o dejavnih jugoslovanskih državnostih.

Tudi **Janez Svajncer** je razpravo o vojaški organiziranosti Slovencev v srbski vojski in nastanku slovenske vojske predstavil na 24. zborovanju zgodovinarjev. Slovenska vojska je nastala novembra 1918 iz slovenskih jeder prej-

šnjih domačih avstro-ogrskih polkov in ne iz vrst prostovoljcev v srbski armadi v prvi svetovni vojni. Slovenske in druge jugoslovanske prostovoljce je srbska vojska obravnavala kot vir za izpopolnitev razredčenih vrst, ni pa omogočala posebnih slovenskih ali hrvaških enot.

Na podlagi dr. Novačanovih časnikov, Naša Vas in Republikanec, **Igor Grdina** sledi idejnemu in organizacijskemu razvoju slovenskega zemljoradniškega in republikanskega gibanja v letih 1921-1923 ter njegovemu razmerju do drugih slovenskih strank in jugoslovanske državne skupnosti.

Članek **Aleša Gabriča** prinaša zanimive podatke o Slovenskem umetniškem klubu. Osnovan je bil kot samostojno društvo 3. 10. 1944, zato so lahko umetniki enakopravno nastopali v oblikovanju kulturne politike. Leta 1945 je tudi zaradi tega razloga prenehal z delovanjem.

V Zapisih **Janez Cvirn** predstavlja gledanja slovenskega geologa in leta 1848 rudarskega mojstra na Tirolskem Marka Vincenca Lipolda na revolucionarno leto 1848. Njegova stališča so v najtesnejši zvezi z njegovim nacionalnim in socialnim izvorom ter družbenim statusom: odločno se je zavzemal za odpravo fevdalnega sistema in popolno emancipacijo kmeta, za Avstrijo kot demokratično monarhijo, za priznanje pravic vsem slovanskim narodom, ki so bili zatirani, a kot se zdi, mu je bila ideja zedinjene Slovenije tuja.

Nadaljuje se polemika o vprašanju časa prihoda Hrvatov. **Peter Stih** v svoji razpravi, ki je replika na tekst L. Margetiča Još o pitanju vremena dolaska Hrvata, argumentirano zavrača Margetičevo tezo o naselitvi Hrvatov v Dalmacijo konec 8. stoletja.

Naj omenim tudi jubilate, ki so svoje delo posvetili razvoju zgodovinske vede pri nas. To so sedemdesetletni pravni zgodovinar **Sergij Vilfan** (objavljena je tudi njegova bibliografija), petinšestdesetletnica, slovenska zgodovinarica **Marija Verbič**, šestdesetletna zgodovinarica in arhivistka **Ema Umek** ter petinšestdesetletni zgodovinar **Marjan Britovšek**, katerega bibliografija je prav tako predstavljena v tej številki Zgodovinskega časopisa.

Revijo zaključujeta rubriki o kongresih, simpozijih in društvenem življenju ter ocene in poročila o novih publikacijah, med katerimi velja posebna pozornost oceni publikacije Sedejev simpozij v Rimu (napisal France M. Dolinar), saj je posvečena nadškofu **Francu Borgiu Sedeju**, nedvomno eni ključnih osebnosti v zgodovini goriške nadškofije in v zgodovini Slovencev na Goriškem.

PETRA SVOLJŠAK

Slikar samorastnik Jože Peternelj-Mavsar

V ljubljanski galeriji podjetja SMELT te dni razstavlja svoje slike slikar samorastnik Jože Peternelj-Mavsar

Bunuelov film o S. Daliju

Sestra znanega španskega surrealističnega slikarja Salvadorja Dalija je 59 let hranila kratek dokumentarni film o slavnem bratu, ki ga je posnel prav tako slave rojak, režiser Luis Bunuel. Po besedah Ramona Guberna, filmskega zgodovinarja, je Bunuel, Dalijev prijatelj, s katerim je sodeloval pri antologijskem filmu Andaluzijski pes, posnel petminutni film o slikarju in njegovi družini. Dalijeva sestra Ana Marija, ki je umrla nekaj mesecev za bratom, je film skoraj šest desetletij hranila v škafu za piškote. Gubernu, ki je za film izvedel iz pogovora s slikarjem, je pojasnil, da ga je skrila zato, da bi ohranila zasebnost družine. Po njeni smrti je dokumentarec nasledila hišnica, ki filma noče predati nacionalnemu filmskemu arhivu in ne želi, da bi ga pregledali strokovnjaki. Salvador Dali je umrl februarja letos v 84. letu starosti, Luis Bunuel pa leta 1983.

Za odkup 33 romanov je ameriška založba Harper and Row plačala skoraj 10 milijonov dolarjev

Drage kriminalke Agathe Christie

Agatha Christie še vedno privlačuje ne le ljubitelje kriminalk, pač pa tudi založnike. Vest prihaja z onkraj velike luže: newyorška založniška hiša Harper and Row si je na dražbi zagotovila pravico za ponovno izdajo 33 romanov Agathe Christie v Združenih državah za bajno vsoto 9 milijonov 600 tisoč dolarjev.

Na dražbi je sodelovalo pet največjih ameriških založnikov, ki so dale

skupno štirinajst ponudb. Ponudba založbe Harper and Row je bila dvakrat višja od najvišje predvidene ponudbe.

Založba bo lahko začela izdajati romane angleške kraljice kriminalk leta 1991, pri tem pa se bo poslužila izkušenj založbe Collins, ki izdaja knjige Agathe Christie v Veliki Britaniji. Po vsej verjetnosti ne bo ponovila »napake«, ki je pred leti založbo Collins stala lepe denarce.

Pri Collinsu so leta 1984 ugotovili, da se je prodaja kriminalk Agathe Christie znatno znižala: v dveh letih je padla s poldruga milijona prodanih žepnih izvodov na milijon. In to kljub temu, da so številne televizijske nanižanke in filmi, ki so jih posneli po delih Christiejeve doživele pri gledalcih ugoden sprejem.

Založba je takrat naročila specializiranemu podjetju, naj opravi analizo tržišča in naj ugotovi, zakaj je prodaja v pičlih dveh letih padla za celo tretjino. Rezultat raziskave je bil presenetljiv: ljubitelji kriminalk Agathe Christie niso kupovali več kriminalk zaradi risb na platnicah. Le-te so bile po mnenju anketirancev preveč shriljive, »krvave«, kar naj bi bilo v nasprotju z »vzdušjem« romanov.

Založba Collins je na vrat na nos dala v promet vrsto žepnih izdaj z »manj shriljivimi« platnicami, in takoj požela uspeh. V enem letu se je prodaja spet dvignila na nivo izpred dveh let.

Skupinska razstava v Trstu

V galeriji Rettori Tribbio 2 so v soboto odprli skupinsko razstavo enajstih likovnih umetnikov, ki delujejo v okviru Laboratorija P za vizualno umetnost iz Trsta. Svoja dela razstavljajo Domenico Boniello, Lucia Budini, Livio Indrigo, Davide Marchionni, Claudio Moretti, Ljubo Novak, Diego Porporati, Davide Portaleoni, Pino Rosati, Davide Skerlj in Laura Utmar.

Gre za slikarsko skupino, ki je zelo heterogena; tako po starosti kot po pogledu na umetnost, po tematikah in po načinu likovnega iskanja. Vsi so združeni v Laboratoriju P, ki je nastal pred šestimi leti, da bi - ob pomanjkanju drugih podobnih struktur v mestu - nudil slikarjem možnost za njihovo umetniško udejstvovanje.

Umetniški utrinek z 18. grafičnega bienala v Ljubljani

Na 18. mednarodnem bienalu grafike v Ljubljani ima japonski umetnik Tetsuya Noda osebno razstavo, na kateri je razstavljen tudi gornji Dnevnik: 30. V. 87, 2-12-4 Kikkodai, Kashiwa-Shi, 1987, lesorez in sitotisk.

V Stresi revija mladih glasbenikov

Organizatorji mednarodnega glasbenega festivala v Stresi bodo tudi letos v sklopu znanih »Glasbenih tednov v Stresi« priredili Revijo mladih izvajalcev, ki so bili že nagrajeni na pomembnih mednarodnih glasbenih natečajih. Ob 15 koncertih, ki jih bodo izvedli svetovno znani solisti in ansambli, bodo lahko ljubitelji klasične glasbe prisluhnili še petim koncertom mladih izvajalcev, in sicer dvema pianistoma, harfistki, violinistu in klavirskemu kvartetu.

Prvi se bo občinstvu predstavil grški violinist Leonidas Kavakos, ki ga bo spremljal pianist Peter Nagy. 22-letni violinist doma iz Aten je še zelo mlad sodeloval z znanimi orkestri, ki sta Royal Philharmonic in Chicago Philharmonic in dirigenti (Mstislav Rostropovič). Z osemnajstimi leti je osvojil prvo nagrado na natečaju Sibelius v Helsinkih, zatem je požel prvo mesto še na natečaju Walter Naumburg v New Yorku, oktobra lani pa mu je žirija soglasno dodelila prvo nagrado na natečaju Paganini v Genovi. Kavakos bo koncertiral 25. avgusta.

Za njim bo na vrsti harfistka Isabelle Moretti iz Lyona. Pri 19 letih je osvojila prvo nagrado v razredu J. Borota, istega leta (1983) je bila prva tudi na natečaju v Münchnu, zatem še na natečaju v Bordeauxu, v Ženevi, v Izraelu. Koncertirala je v Franciji, ZRN, Švici, sodelovala je z znanimi dirigenti, posnela pa je že tudi nekaj plošč. Harfistka bo nastopila 27. avgusta.

Tri dni kasneje bodo ljubitelji klasične glasbe lahko prisluhnili francoskemu pianistu Philippu Cassardu. Glasbeno se je izučil na pariškem konservatoriju, kjer je leta 1982 osvojil prvi nagradi za izvajanje na klavir in v komorni sestavi. Med njegovimi najpomembnejšimi uspehi je gotovo prvo mesto na lanskem festivalu v Dublinu, s katerim si je odprl vrata za koncertiranje v Veliki Britaniji in v ZDA.

Po treh solistih bo na vrsti komorni ansambel. Kvintet Jupiter, ki ga sestavljajo violinista Michele Lot in Pierantonio Cazzulani, violist Stefano Pancioni, čelist Gianantonio Viero in pianist Giuseppe Zuccon Ghiotto je nedavno osvojil prvo mesto na tržaškem natečaju Sergio Lorenzi. Kvintet Jupiter bo v Stresi koncertiral 11. septembra.

Revijo bo dan kasneje zaključila pianistka Paola Bruni, ki je doma iz Ravenna. Izpopolnjevala se je pri številnih svetovno znanih pianistih (na primer pri Ashkenazyju), osvojila je cel kup vsedržavnih nagrad, pred tremi leti pa ji je žirija soglasno dodelila nagrado Casagrande v Terniju. Takrat se je začela njena briljantna izvajalska pot, ki jo je privedla do sodelovanja z znanimi dirigenti, snemanja za radio in televizijo in številnih samostojnih recitalov.

Že drugi Sovjet v Turinu Aleinikov pri Juventus

PADOVA — Nogometaš Dinama Minsk in sovjetske reprezentance Sergej Aleinikov (28 let) bo v prihodnjih treh sezonah igral za Juventus. Tako so sporočili s sedeža centralnega komiteja Dinama iz Moskve, hkrati pa potrdili tudi pri Dymodu iz Padove, mešani italijan-sko-sovjetski družbi, ki se ukvarja s prestopi nogometašev Dinamov iz SZ na Zahod. V telefazu iz Moskve je rečeno, da bo prisotnost Zavarova v Turinu omogočila Aleinikov, da se hitreje znajde in učinkovitost obeh bi lahko porasla. Juventus bo izplačal okrog štiri milijarde lir odškodnine, za tri leta pa bo Aleinikov prejel 800 milijonov.

Farsa Maradone se nadaljuje
NEAPLEJ — Maradona te dni res preizkuša trdnost živcev vodstva Napolija. V Italijo se bo vrnil šele 16. avgusta, zdaj pa napoveduje, da bo takrat šele odšel na »osvežitve« v neko kliniko v Merano (kjer je bil že lani), namesto, da bi se pridružil svojim soigralcem, kot je zahtevalo društvo. Vodstvo napoveduje boj, nov trener Bigon pa je bolj spravljiv. Telenovela se nadaljuje...

Memorial Baretti
Danes se bo začel 2. nogometni memorial Baretti. Ob 17.30 se bosta v Saint Vincentu pomerili Sampdoria in reprezentanca ZDA, ob 20.30 pa bo v Aosti tekma med Fiorentino in Romo. Finala za 3. in 1. mesto bosta v soboto.

Košarkarska zveza sporočila skupin B-2 lige Za Jadran ob že znanih tudi pet novih tekmecev

Italijanska košarkarska zveza je včeraj uradno sporočila seznam ekip, ki bodo nastopile v štirih skupinah (vsaka po 16 moštev) B-2 lige.
Kot je znano, bo Jadran tudi letos nastopal v B skupini. Uraden seznam te skupine pa je naslednji:
Pallacanestro Pordenone Pordenon
SZ Jadran Trst
S.S. Luigi Pierobon Padova
U.S. Petrarca Basket Padova
U.S. Virtus Padova
T.U.C.A. Basket Vicenza
A.S. Basket Montebelluna
Basket Oderzo
S.S. Basket San Donà di Piave
S.S. Pallacanestro Mestre
Polisportiva Basket 82 Cesena
Sporting Club Gira Vulcal
Ozzano Emilia
G.S. Pallacanestro Castel San Pietro
Basket Club Faenza
Virtus Libertas Pallacanestro Imola
A.S. Scandone San Lazzaro di Savena
Glede na prvenstvo 1988/89 torej ni več Ravenne, ki je napredovala v B-1 ligo, Asole, Stefanel iz Trevisa, Castelfranca in Campi Bis, ki so izpadli v tretjeligaško konkurenco.
V letošnji B-2 ligi pa bosta nastopali tudi dve ekipi, ki sta izpadli iz B-1 lige, to je moštvi iz Pordenona in Mester.

Na včerajšnji prijateljski tekmi v Tržiču Nezaslužena zmaga Triestine

Monfalcone - Triestina 0:1 (0:0)
STRELEC: v 87. minuti Trombetta.
MONFALCONE: Dal Cin, Da Dalt, Marinig, Calò, Saturno, Fierro, Passoni, P. Brugnolo, Severini, M. Brugnolo, Ciani. Trevisan, Asquini, Piani, Perco, Cocchiello, Vrech, Ziraldi.
TRIESTINA: Gandini, Consagra, Costantini, Danelutti, Cernecca, Di Rosa, Romano, Papais, Lerda, Giacomarro, Sensibile. Bioto, Dussoni, Poletto, Milanese, Butti, Pasquini, Russo, Trombetta, Drioli.
SODNIK: Potessio iz Pordenona. GLEDALCEV: 1.600.
TRŽIČ — Triestini je bilo nujno, da je tržiški trener Medeot zamenjal skoraj vse igralce prve ekipe, da si je zagotovila zmago. Lombardovi izbranci si tega uspeha niso zaslužili, saj so v prvem polčasu, ko sta ekipi igrali v najboljših postavah, bili slabši od domačinov, ki so vsekoli gospodarili na igrišču in v uvodnih minutah zapravili tudi nekaj ugodnih priložnosti za gol.
Le ko je Lombardo zamenjal slabega Sensibileja s Trombeto, se je igra Triestine delno razživila in bila primernejša ekipi, ki bo nastopila v B ligi. V drugem polčasu so Tržačani sicer igrali boljše, todo povedati je treba, da sta oba trenerja opravila nešteto menjav in težko je dajati oceno o tem delu srečanja. Če nekoliko podrobno omenimo posamezne igralce Triestine, velja povedati, da sta bila med boljšimi kapetan Costantini in Papais, odpovedali pa so novi igralci, predvsem Sensibile, Romano in Consagra ter sam Lerda, ki ga je Tržičan Da Dalt povsem onesposobil. (R. Pavšič)

Rekord Kiričenka
MOSKVA — Sovjetski kolesar Aleksander Kiričenko je izboljšal svetovni rekord v kilometrski vožnji. Razdaljo je prevozil v 1'02"575. Prejšnji rekord (za pol stotinke sekunde slabši) je pripadal Avstralcu Winnicambeju.

Giupponi v Belgiji
BERGAMO — V dogovoru s selektorjem Martinijem se bo italijanski kolesar Flavio Giupponi, kandidat za reprezentančni dres na SP, od 8. do 13. avgusta udeležil etapne dirke po Belgiji.

Atletski miting v Viareggio
VIAREGGIO — Na včerajšnjem atletskem mitingu v Viareggu niso dosegli posebno blestečih rezultatov. Na teku 110 m z ovirami je zmagal Američan Nehemiah (13"55), na 200 m Jefferson (ZDA, 21"14), na 400 m pa Tunizijec Dhovibi (47"59).

Zmaga Kopra
KOPER — V seriji prijateljskih nogometnih tekem je Koper včeraj na Bonifiki odigral tretjo tekmo, v kateri je po obojestransko dopadljivi igri zaslužno premagal puljsko Istro. Vodilni zadetek je dosegel Finkšt iz bele točke, potem, ko so gostje zrušili prodirajočega Triparja.

Radja podpisal pogodbo z Boston Celticom Vse več zapletov z NBA ligo

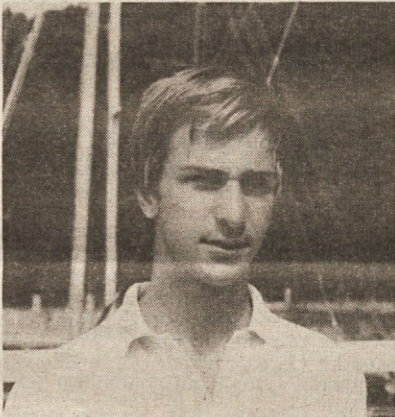
BOSTON — Kot poročajo iz ZDA je center Jugoplastike in jugoslovanske državne reprezentance Dino Radja podpisal enoletno pogodbo za NBA moštvo Boston Celtic. Čeprav o tem ni uradnih sporočil, naj bi prejel okrog 350.000 dolarjev, od te vsote pa je treba odšteti 100.000 dolarjev davkov. Vse kaže, da Radja nima soglasja svojega kluba Jugoplastike, s katerim ga veže večletna pogodba. V Splitu trdijo, da je Radja v ZDA, kamor se je sprva napotil le na trening z znanim igralcem Mc Halejem, odpotoval... kot turist, saj mu nikakor nečje izstavit dovoljenja za nastop v NBA ligi. Vprašanje je zdaj, kako bo rešen ta spor, po novem dogovoru NBA - FIBA pa bi moral Radja le dobiti soglasje od Jugoplastike.
V NBA ligi in sicer pri moštvu San Antonio Spurs pa naj bi zanesljivo igral Žarko Paspalj, ki je prav tako že podpisal pogodbo z ameriškim klubom. San Antonio je bil v minuli sezoni eno slabših ekip v ligi, na draftu pa si je zagotovil močnega vseučilišnika Seana Eliotta, ki je, tako kot Paspalj, krilni igralec. Paspalj upa, da mu bo dal beograjski Partizan soglasje, tudi glede na to, da z odhodom Divca k Los Angelesu Lakersu nemara ne bo nič, ker je jugoslovanski igralec zavrnil ponudbo Jabbarjevega kluba, češ da je smešno nizka.
Spor med Real Madridom in Draženom Petrovičem, ki si želi oditi k eki-

pi Portland Blazers (ta ima opcijo, ki izhaja iz drafta 1986. leta), pa je prerasel v sodni postopek, ki ga je začel sam ameriški klub. Ta od Reala zahteva deset milijonov dolarjev odškodnine! Petrovič je z madridskim društvom res podpisal štiriletno pogodbo, a baje z oznako, da jo lahko enostransko prekine, če se mu ponudi priložnost za igranje v NBA ligi.
Kljub številnim zapletom pa v Jugoslaviji na odhod najboljših v ZDA ne gledajo samo negativno. Kratkoročno bi ta pravcati eksodus nedvomno škodil društvom in reprezentanci, a ugotavljajo, da je lahko tudi koristen, če se bodo znali z Američani primerno pogajati in od njih iztržiti čimveč, ne tliko s finančnega vidika, temveč predvsem kar se tiče pomoči za še večji razmah košarke v Jugoslaviji.

Zbor Fantonija
VIDEM — Na novo sezono v A-2 ligi so se začeli pripravljati tudi košarkarji videmskega Fantonija, ki letos s pomlajeno postavo ne pričakujejo velikih uspehov in napovedujejo prehodno sezono. Od lanske garniture so ostali le King, Maran, Valerio in Betarini, novi pa so Mc Dowell, Squasero, Cecchini, Nicoletti, Sorrentino in Castaldini. Za trenerja Piccinija je prednost predvsem (ali le) v tem, da ima že na voljo oba tujca.

Na jadrlnem mladinskem DP »470« A. Ferfoggia (Čupa) odličen 13.

V Riminiju se je z zmago tržaške posadke YC Adriaco Cresti-Cresti končalo mladinsko državno prvenstvo v olimpijskem razredu 470.
Prvenstva se je udeležil tudi član JK Čupa Adriano Ferfoggia. Z njim je tekmoval Paoli od društva SVBG. Pristala sta na odlično 13. mesto. Presenetljivo je dejstvo, da je Adriano letos prvič tekmoval v razredu 470. Zaradi tega je dosežen rezultat res hvalevreden.
Na regati je žal prišlo do zapleta, ki bi se lahko kmalu spremenil v pravo tragedijo. Organizatorji in tekmovalci so naleteli na hudo nevihto in močan vrtinec je poškodoval skoraj vsa plovila.
Nezgoda se je pripetila med tretjo preizkušnjo. Že v jutranjih urah so se pojavili oblaki, ki so napovedovali slabo vreme. Kljub temu pa je regatni odbor postavil polje in regata se je začela. Vsi tekmovalci so se čudili taki odločitvi, a so vendarle štartali. Ko so obrnili prvo bojo, so najbolj izkušeni jadranci sami usmerili barke proti pristanišču, čeprav regatni odbor tekmovalca ni prekinil. S tako odločitvijo je naši posadki uspelo rešiti plovilo.
Večini pa ni uspelo pripluti do pristanišča in vse je kazalo, da bo tragedija neizbežna. Sunki vetra so prekočarili mejo 100 km/uro in valovi so narasli do višine treh metrov. Reševalna akcija gumenjakov je bila onemogočena. Zato so morali priskočiti na pomoč veliki ribiški čolni in dva helikopterja. Uspelo jim je rešiti vse jad-

Adriano Ferfoggia

ralce, toda veliko število plovil je bilo hudo poškodovanih.
Naslednji dan je bil namenjen popravilom jadrnic. Tudi Ferfoggia in Paoli sta ga izkoristila, saj jima je močan veter raztrgal jadra.
Četrtni dan so izvedli še zadnjo regato in poddelili odličja. Podpredsednik italijanske jadrlnice zveze je pohvalil tržaške posadke zaradi odličnih doseženih rezultatov.
V naslednji sezoni bo Adriano Ferfoggia skupaj z Igorjem Marušičem nastopal v omenjenem olimpijskem razredu in od te posadke lahko pričakujemo veliko uspehov. (P. D.)

obvestila

ŠD ZARJA
priredi v soboto, 5., in nedeljo, 6. t. m., tradicionalni Športni praznik na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici. Delovalci bodo dobro založeni kioski, za zabavo pa bo poskrbel ansambel Big Bolero Band.

PRIMOTOR KLUB
poziva vse člane, da se udeležijo sestanka, ki bo danes, 3. avgusta, ob 20. uri v baru Gregoretti na Fernetičih. Dnevni red: organizacija nedeljske dirke Alpe-Adria.

ZŠSDI
obvešča, da bo do 20. avgusta urad ZŠSDI v Trstu deloval le v jutranjih urah od 8. do 14. ure.

TPK SIRENA
organizira drugi tečaj windsurfa za mladince in odrasle od 7. do 12. t. m. Prijave čimprej na pomorskem sedežu v Miramarskem drevoredu št. 32 ali na tel. 422696.

ALPINISTIČNI ODSEK SPDT
vabi svoje člane in prijatelje na redni sestanek, ki bo jutri, 4. avgusta, ob 20.30 na sedežu odseka (Ul. Carducci 8/2. nad.). Alpinist AO SPDT Štefan Breclj ob kazal diapozitive na temo: »Perù: od Cordillere Blance do Machu Pichuja«.

ZŠSDI
sporoča vsem zainteresiranim za košarkarski tečaj v Pulju, da je na razpolago še nekaj mest tako za prvo (od 16. 8. do 23. 8.) kot za drugo izmeno tečaja (od 23. 8. do 31. 8.). ZŠSDI zato vabi vse zainteresirane, da se čimprej javijo na sedežu ZŠSDI v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20 (tel. 744426) v jutranjih urah ali na sedežu Jadrana na Opčinah, Ul. Ricreatorio 1, vsak dan, razen ob sobotah in nedeljah od 10.30 do 12.30 ter od 17.30 do 19.30 (tel. 213403). Rok za prijavo zapade jutri, 4. t. m.

naše gore in ljudje - naše gore in ljudje - naše gore in ljudje - naše gore in ljudje

Priprave za pohod v Dolomite Brente

Na sedežu SPDT v Ul. sv. Frančiška je bil v ponedeljek širši sestanek udeležencev letošnjega pohoda v Dolomite Brente od 26. avgusta do 2. septembra. Vodja izleta Angel Kermec je vsem izletnikom obrazložil, kako bomo pripotovali do Madonne di Campiglio in bližnje planinske postojanke Valesinella, od koder se bo pričel vzpon na zavarovane poti vršacev te dolomitske skupine. Podrobno bomo o celotnem sporedu vzponov in pohodov še pisali, tudi o tem, kako se bomo podali na Presanello, za katero so nujno potrebne dereze in cepin. Udeleženci enotedenskega pohoda bodo tudi dobili podroben program in vsa navodila glede opreme. (L. A.)

Vzpon na Mangart

V nedeljo, 6. avgusta, bo Peter Suhadolc vodil izletnike SPDT na Mangart z vzponom po slovenski smeri. Če ne bo vreme preveč nagajalo in bo le prevladalo poletje, ki ga noče in noče biti, se obeta lep izlet na to našo znano goro. Izletniki bodo odpotovali iz Trsta izpred sodne palače ob 6.30 in se v avtomobilih peljali mimo bencinske črpalke, na avtocesti v Devinu, četrte ure kasneje. Nadaljevali bodo potem pot do Bovca in doline Korintnice ter zapeljali do Koče pod Mangartom. Od tam se bo začel vzpon. Vsa potrebna pojasnila daje vodja izleta Peter Suhadolc (tel. 211232). (L. A.)

Na Grossvenediger

V spored letošnjih izletov je SPDT vključilo tudi drugi avstrijski vrh,

preko 3600 metrov visok Grossvenediger v avstrijskih Turah. Izlet bo v nedeljo, 13. avgusta, z odhodom iz Trsta ob 6.30 izpred sodne palače z osebnimi avtomobili. Peljali se bomo preko prelaza Monte Croce Carnico mimo Lienza do Felbertauern predora in sicer do kraja Tauernhaus. Tam bodo izletniki pustili avtomobile in začeli pohod do Neuer Prager Hütte, do katere je približno 5 ur hoje. V koči bodo udeleženci vzpona na Grossvenediger prespali, naslednje jutro navsezgodaj pa se podali na vrh gore, do katerega je še tri ure hoje po ledeniku in snežišču. Zato so potrebni varnostni pasovi, dereze in cepin, ker se je treba na tej poti varovati. Povratak je predviden še isti dan v dolino in domov v Trst. Izlet je primeren za izkušene planince. Potrebna pojasnila daje vodja izleta Lojze Abram (tel. 415534). (L. A.)

Povratak alpinistov AO SPDT iz Peruja Lepa izkušnja na Huascaranu

Pred kratkim so se vrnili domov z enomesečnega korzarjenja po Peruju trekingaši in alpinisti SPDT, ki so nakakovali najvišjo goro te države, 6768 m visoki Huascarán Sur. Plezalci sicer niso osvojili vrha, vendar pa imajo za sabo nepozabno izkušnjo in prav nič hudega ni, da niso stali na temenu tega južnoameriškega očaka. Alpinisti namreč niso (ali vsaj ne vsi) ozkogledi, da ne vidijo drugega kot le gore, stene, ledenike, snežišča, temveč jih zanima marsikaj drugega, v

tem primeru ogled izredno zanimive države, kot je Peru. Plezalci AO SPDT so si namreč za goro odredili točno število dni, saj jih je pogojeval že kupljena letalska vozovnica, če pa bi v določenem številu dni ne uspeli osvojiti vrha, nič zato. Peru je namreč prelep, da bi ves čas letovanja uporabili v gorah, razen če se za to ne izrecno odločijo in imaš pred sabo res neodgodljive cilje.
Sredi junija so se podali na pot alpinisti Štefan Breclj, Štefan Ukmar, Boris Siega in Gilberto Skerl ter trekingaši Zvonko Vidau in Livio Pertot. Že nekaj dni kasneje so bili v mestecu Huaraz, ki je izhodišče za vse alpinistične ture v Cordillero Blanco, 21. junija pa že v baznem taboru pod Huascaranom na višini 4200 m. Tu so prespali, naslednjega dne pa prenesli opremo na 4800 m in se vrnili v bazo. Slednja je bila prepolna alpinistov, saj so »čakali vrsto« za vzpon na vrh Avstralci, Francozi, Peruanci in še drugi.
Delo na gori je hitro napredovalo, saj so se že naslednjega dne odpravili na višino 5200 m, od tod pa na sedlo Garganito med severnim in južnim vrhom te gore. Naši alpinisti takrat niso vedeli, da bo ta tudi najvišja kota, ki jo bodo dosegli. Vrnili so se namreč v bazo, da bi naslednjega dne udarno štartali na vrh, pa je nastopilo slabo vreme, tako da so se vse vršnje naveze vrnile. Časa pa so imele le še za en dan, sicer bi zamudili letalo. Dan je minil v sneženju, vetru in mrazu, tako da so se alpinisti vedro pozdravili s svojimi nekajdnevnimi tovariši z baznega tabora ter se vrnili v Huaraz, od tam pa takoj poleteli v Cusco. Vseeno je bila prav lepa pus-

tolovščna, ki se je seveda nadaljevala v Machu Pichuju, ob jezeru Titikaki, v Limi in še marsikje drugje. Peru je bil zanje vsekakor nepozaben...

Delovanje AO SPDT

Alpinistični odsek SPDT prireja jutri, 4. t. m., od 20.30 na svojem sedežu (Ul. Carducci 8/2. nad.) redni sestanek plezalcev in prijateljev. Alpinist AO SPDT Štefan Breclj bo z diapozitivi opisal svojo nedavno izkušnjo na Huascaranu. Naslov predavanja bo: »Peru: od Cordillere Blance do Machu Pichuja«.

Izreden podvig Tržačana Marca Sternija

Tržaški alpinist Marco Sterni je pred kratkim opravil neverjeten podvig. Pred točno tednom dni je namreč v enem samem dnevu preplezal tri klasične smeri v Dolomitih. Iz Trsta se je odpravil ponoči ter ob svitu prispel v Alto Val Badio. Popolnoma sam in nenavezan (brez vrvi, čelade in klinov) se je lotil najprej smeri Fachiri, nato še smeri Lacedelli - Ghedina v jugozahodni steni Cime Scottoni ter za vsako porabil le sedemdeset minut. Obe smeri sta izredno zahtevni, saj imata težave do osme stopnje! Še nezadovoljen s plezarijo se je podal h koči Dibona, od tam pa pod Tofano di Rozes in se lotil smeri Costantini - Apollonio v osrednjem stebri te gore ter jo preplezal (spet sam in nenavezan) v samih sedemdesetih minutah. Kaj bi lahko dodali? Kaj takega ni do sedaj opravil še nihče in močno dvomimo, da bo Sterni v kratkem dobil posnemalec.

Aktivna rekreacijska skupina SPDG Na Triglav z Aldom Ruplom

Znani družbenopolitični delavec Aldo Rupel skoraj dvajset let vadi in vodi rekreacijsko skupino Slovenskega planinskega društva iz Gorice. Ob vsakem sezonskem koncu vadbe pa pridno prireja in vodi izlete v visokogorje, katerega se rekreativci rede volje udeležujejo. Letos je bil cilj goriske skupine še posebej "prestižen", saj se je ta konec tedna deset planincev skupno s svojim vodjo podala na Triglav. Za ta cilj so se še posebej pripravljali s specifičnim treningom in izletom do Valvazorjeve koč pod Stojom.
Žal je bilo v ključnem trenutku odhoda vreme še precej nestalno, zato so se planinci v nedeljo zjutraj odločili, da se podajo na vrh slovenskega očaka po dolini Vrat in Pragu. Še istega dne so stali pri Aljaževem stolpu (šest planincev na deset je bilo tokrat "krščenih"), nato pa prespali v Triglavskem domu na Kredarici. Naslednjega dne so se v hudem naliivu vrnili na primorsko stran čez Dolič v Trento, kjer jih je čakalo res neprijetno prenečenje. V restavraciji Orel jih namreč niso hoteli sprejeti, češ da so mokri in umazani da jim bodo torej umazali koč!! Brez komentarja. Vseeno je bila tura zelo prijetna za rekreativce SPDG, ki že vrsto let vestno vadijo in trenirajo ter si ob koncu sezone proviščijo planinski izlet, ki je le končna nagrada za njihov prijeten trud.

V okviru marsikaterega kulturnega društva deluje tudi športni odsek

Šport in rekreacija v krajevni stvarnosti

V zadnjem obdobju je na Goriškem nastalo veliko zanimivih in odmevnih prireditev

Redki so primeri, ko niso športna društva v našem prostoru povezana z drugimi oblikami krajevnega delovanja, še največ s kulturnimi društvi, če že ni tako, da so celo iz prosvetnih društev kar izšla. Sicer pa ni to nič čudnega, če pa so strateški cilji isti. Razlikujejo se v tehniki.

V nekaterih krajih na Goriškem niso športna društva "monopolizirala" vse dejavnosti oziroma je tako, da vseh dejavnosti, ki ljudem prija, ne uspevajo pokriti. V nekaterih mikro okoljih pa enostavno ni pogojev, da bi živel v delovalo pravo športno društvo. Zato delujejo odseki. Najznačilnejše bomo danes opisali.

Na Vrhu v sovodenjski občini deluje pri Kulturnem društvu Danica dva polnomočna odseka poleg nekaterih drugih drobnejših ali trenutno skromnejših dejavnosti. Balinarji so po nekajletnem nedogovorjenem vendar

jo ali v Ronkah ali v Ozeljanu, kjer so s krajevnim balinarskim društvom skoraj pobrateni. Predsednik je pri odseku Ciril Černic.

Z nogometom se aktivno bavi na Vrhu 15 igralcev. Premorejo lično igrišče v že omenjenem središču, igrajo pa tudi na cementni plošči. Letos so bili na turnirju malega nogometa v Brestovici, v Dolu, v Gabrju, kjer je julija nastopila tudi ženska vrsta. Na gabrskem turnirju, ki so ga priredili člani krajevnega kulturnega društva so sodelovale še naslednje ženske vrste: Gabrje, Štandrež in Peč-Sovodnje. Potem so igrali še na Peči in v Bovcu. Septembra bodo priredili na svojem igrišču Memorial posvečen sovaščanu Grillu, za kar so v preteklosti sicer že dvakrat poskrbeli. Odsek vodi Boris Frandolič. Tenis je (verjetno) začasno nekoliko v zatišju, kar pa ne pomeni, da ga ne igrajo ali da ne tekmujejo na

V zvezi z delovanjem v Dolu je treba načeti vprašanje nogometnega igrišča. Ob vsej prizadevnosti in prostovolnem delu, ki ga vsako sezono vlagajo v popravila, poravnave in urejanje, je videz tega "objekta" kot iz pionirskih časov športa. Slike, ki jih v arhivih hranimo iz časov po prvi svetovni vojni, kažejo boljše pogoje igranja. Tisti pravokotnik v kraški dolini bi bilo res vredno s cenanim posegom izboljšati, kajti vemo, da kadar štartamo pri ničli je učinek hitro velik. Na vrsti je občinska uprava, da ob priliki poseže z nekaj mehanizacije in za ureditev dostopnega kolovoza, ki je zdaj primeren samo za mopede; širši avto bo imel veliko škodo, če se bo skušal preriniti do roba igrišča. In potem "ki-osc"! Take sem videl samo na prvih povojnih mitingih, kajti na taborjenjih smo bili smo bili vajeni že boljših konstrukcij. Doljani nujno potrebujejo vsaj kontejner, da bi lahko vanj spravili tudi nekaj priložnostne opreme ali orodja. Potem naj bi prišla na vrsto tudi šola.

Po dogovoru se v Štandrežu bavijo z rekreacijsko dejavnostjo in z občasni tekmovalnimi pobudami pri Kulturnem društvu O. Župančič. Seveda ni dejavnost omejena samo na zvesto članstvo, temveč zajema širši krog ljudi in torej tudi tekmovalce Juventine in Vala. Z zadoščenjem lahko beležijo celo vrsto pobud, v zapisovanju katerih se bomo omejili samo na sedanjo sezono.

Če vzamemo v poštev kronološko načelo, potem je najprej tu namizni tenis. Turnirja, ki so ga priredili v februarju in marcu se je udeležilo 46 igralcev in igral. Pravzaprav sta bila turnirja dva: igrali so tudi v dvojicah. Ko smo predlansko leto enkrat zapisovali podoben pregled, je bilo rečeno, da namizni tenis kot rekreacijska dejavnost zamira oziroma je že odpisan.

Balnanje: vse več pristašev

Pa se spet in spet najde kdo, ki ga obudi k življenju: igrajo ga v Dolu, igrajo ga na Vrhu, igrajo ga v Štandrežu in to kar množično. Podobno je bilo z balinanjem. Sredi tega desetletja smo na zelo forsiran in umeten način spravili skupaj turnir ob dvajsetletnici Gradine in ob priliki njenega razpusta. Od vsepovsod smo praskali posameznike, da smo spravili skupaj zadostno število četrtek. To pomlad lahko beležimo balinanje v organizirani obliki pri Danici, pri Maku, pri Sovodnjah in nekoliko bolj v zatišju pri Društvu upokojencev.

Vrnimo se k Župančiču. V malem nogometu se pojavljajo Štandrežci na vseh vaških turnirjih: v Dolu, v Gabrju, kjer so nastopila tudi dekleta s svojo postavo, na Vrhu in tudi preko meje.

Potem je v Štandrežu ena od tistih točk, kjer se uveljavlja tenis v obliki masovnih turnirjev. Na igrišču Kulturnega doma A. Budal so se letos zvrstili trije turnirji: Memorial Renco Faganel, ki ga prireja domače društvo junija meseca: pokrajinski turnir pod pokroviteljstvom ZSSDI (polovica tekem je bila tudi na Vrhu in v Doberdolu) ter turnir Športnega društva Dom iz mesta, ki si je igrišče sposodilo, a turnir je bil odprtega značaja in so se ga udeležili tudi Štandrežci.

Iz Štandreža je tudi močna skupina veslačev; gre pa za kajake. Predstavljajo namreč srž lahko rečemo že usidranega delovanja ali vsaj prisotnosti na Soči s tečaji za kajake in s tekmo od jezua pri sejmskem prostoru do avtocestnega mostu v Sovodnjah, potem

Kolesarjenje sodi tudi med »društvene« panoge

je tu regata iz Solkana do Podgore in še manifestativni spust z raznimi plovili spet od Štandreža do Sovodenj. Letos je bil sredi junija, medtem ko se je tečaj odvijal ob koncu julija in začetku avgusta. V zvezi s tem pa je treba povedati, da se kajakaška dejavnost seli oziroma se je preselila v Podgoro h Kulturnemu društvu Paglavce, kjer so boljše pogoji dela zaradi bližje lokacije ob Soči. Tam pa se zbirajo in bi se morali zbirati še v večjem številu tudi od drugod. Glede prihodnih obveznosti naj opozorimo na ponovno izvedbo Soške regate, ki bo letos četrta po vrsti in v želji prirediteljev naj bi bila bolj množična od lanske, ko si je marsikdo premislil zaradi izredno narasle vode. Druga podobna "prekomejna" prireditev bo tudi jeseni in sicer Kolesarjenje prijateljstva. Omenjamo jo zaradi tega, ker pomagajo Štandrežci pri urejanju prometa. S kolesi pa se sicer bolj malo vozi.

Končno je na seznamu delovanja še avto-rally. Letos je bil v začetku julija na progi Štandrež Portorož. Letošnji ARGOS je bil tretji po vrsti. Če mu dodamo še avtoraid Mladinskega središča iz Gorice, ki je tudi tretji v zadnjem petletju in lanski rally Sovodnje - Škofja Loka - Sovodnje, potem lahko zapišemo, da so po nekajletni prekinitvi v začetku tega desetletja te oblike manifestativno rekreacijskega značaja spet v čislj kot v prejšnjem desetletju.

V začetku septembra priredijo člani društva Župančič šagro, v okviru katere nameravajo poleg ostalega pripraviti tudi tekmovalne v športno zabavnih igrah kot so Igre brez meja, ki jih včasih vidimo po televiziji. V Doberdolu so namreč ob koncu junija odpadle zaradi slabega vremena.

V Števerjanu poskrbi za dve vrsti dejavnosti v okviru telesne kulture krajevno društvo Briški grič. Ena pobuda je manifestativnega značaja v okviru prvomajskih praznikov. Kot že devet let prej so tudi letos priredili pohod med spomenikom Števerjan - Gonjače - Števerjan. Okrogla številka deset je privabila rekordno število ljudi, vendar še vedno ni pohod presegel števila 1000. Organizirane oblike dela kot so društva, odseki, moštva, krožki in še kaj nimajo na naši strani meje pravičnega pristopa do te akcije.

Soča: »telovadnica« za kajakaštvo

Mali nogomet je na Vrhu že tradicionalen

rednem delovanju ustanovili leta 1985 odsek, ki je na Goriškem nekako nadomestil v tekmovalnem smislu doberdolsko Gradino, ki so jo razpustili. Odtlej redno vadijo in tekmujejo ob najrazličnejših prilikah. Omejimo se samo na sedanjo sezono. V začetku julija so priredili turnir doma na igrišču (dve razsvetljeni stezi), ki je bilo odprto jeseni 1987 ob dograditvi kulturno športnega središča na Vrhu. Turnirja se je udeležilo 12 moštev z obeh strani meje.

Dva meseca so se udeleževali balinarskega prvenstva ZSSDI. Za las so se uvrstili zunaj dosega pokalov. Letos jih je doletela čast in dolžnost, da so poskrbeli za zaključno prireditev in za nagajevanje. Septembra nameravajo prirediti še en turnir. Če dodamo, da

turnirjih, ki so letos bili na Goriškem. Le tečaja letos ni bilo. Dodajmo še, da skupina Vrhovcev zelo rada obiskuje gore: letos so bili na Ratitovcu, na Poreznu, na Mangartu; načrtujejo pa Krn in Grossglockner.

Zabeležimo, da imajo na Vrhu v okviru središča nogometno igrišče, teniško in istočasno odbojarsko igrišče, balinarski stezi in primeren prostor za namizni tenis.

V Dolu se bavijo z nogometom in namiznim tenisom. Drugih možnosti tudi ni, ker ni igrišč pa tudi razpršenost zaselkov verjetno pripomore k vzroku, da ne premorejo kakšne druge panoge oziroma, da nimajo dekleta nobenih možnosti športnega delovanja. Sedež društva je v šolski stavbi, kjer že nekaj let ni več pouka, kar je

Ženska nogometna postava iz Štandreža

redno vadijo dvakrat tedensko, da šteje odsek okrog 20 članov, od katerih redno tekmuje 12, dobimo podatek o resno zastavljenem delu, čeprav bi si najbolj prizadevni želeli še večjega poleta s strani vseh članov. Vrhovci gojijo stike s sorodnimi skupinami iz Gornice, Podnanosa, Nove Gorice, Zgonika, Nabrežine in Ljubljane (Vinoslovina). Najbližji pa so jim Sovodenjci in balinarji društva Mak iz Štandreža (ustanovili so ga lansko leto), ki pri njih vadijo in tudi odigravajo prvenstvena tekmovanja, ker zaenkrat še ne premorejo primerne lastnega igrišča. Pozimi Vrhovci vadi-

jasen podatek o demografskem položaju in o perspektivah. V istih prostorih igrajo namizni tenis. Pozimi sta se vršila dva turnirja: prvi je bil zaprtega tipa samo za člane, drugi pa je bil odprt v občinski prostor, a so se ga udeležili še Vrhovci, ki spadajo, kot vemo, v sovodenjsko občino in Štandrežci, ki spadajo v Goriško.

Veliko odmevnejši je mali nogomet. Doljani se udeležujejo številnih turnirjev zlasti na pomlad na obeh straneh meje (Vojščica, Kostanjevica, Peč, Vrh). V dejavnost je vključeno okrog trideset ljudi.

Ribiško društvo Vipava

pava so ponovno zbudili k življenju pred par sezonami in sedaj živahno deluje predvsem s članstvom iz domačega kraja; so pa člani tudi od drugod. V letošnji sezoni so priredili razstavo živih rib v bazenčkih, poleg seveda udeležbe na vrsti tekmovalnj. Ribiška miselnost in praksa je prisotna tudi na območju Pevme in Oslavja, kjer se v neformalnih oblikah zbira in hodi na športni ribolov vrsta fantov in mož, ki so navezali stike zlasti s Tolminsko ribiško skupino.

Pripravil ALDO RUPEL
Uredil RUDI PAVŠIČ

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 3.500 - din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000 - din, trimesečno 85.000 - din, letno 320.000 - din, upokojenci mesečno 25.000 - din, trimesečno 65.000 - din, polletno 120.000 - din, letno 240.000 - din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 72.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglaš 760 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPL.

primorski

dnevnik

3. avgusta 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Clan italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Blitz karabinjerjev NAS je naročil minister za zdravstvo De Lorenzo

V javnih in zasebnih bolnišnicah zaplenili ogromno oporečnega blaga

RIM — V dneh od 29. do 31. julija so specialne karabinjerske enote NAS opravile nenapovedane preglede v 224 javnih bolnišnicah in 136 klinikah v Lombardiji, Liguriji, Kampaniji in Siciliji. Blitz je odredil minister za zdravstvo De Lorenzo. Rezultat teh »obiskov« je ponudil marsikatero presenečenje, 190 oseb se bo moralo zagovarjati pred sodniki, karabinjerji pa so zabeležili kar 776 najrazličnejših prekrškov, poleg tega pa so zaplenili za več kot milijardo lir oporečnega sanitetnega materiala, živil, zdravil in kemikalij.

Najbolj presenetljivo najdbo so karabinjerji odkrili v neki zasebni kliniki na Siciliji, ki je razpolagala z neprijavljeno in torej neavtorizirano kirurško sobo. Prostor je bil sicer opremljen, kirurška oprema pa je bila dotrajana in higiensko skrajno zanemarljiva. V skladiščih ministrstva za zdravstvo se je tako nakopičilo 68 stotov mesnih izdelkov in konzerviranih rib ter školjč, 57 stotov drugih živil, 531 komadov embalarne hrane, 156 komadov embalaranih kemikalij, skoraj tri stote testenin in 28 hektolitrov ponarejenega olivnega olja, 471 stotov jušnih kock in konzerviranega paradižnika. Karabinjerji pa so zaplenili tudi tri velike hladilnike, kjer je osebje bolnišnic brez vsake higienske norme hranilo hrano, ampule z zdravili in kemikalije. Zaplenjeno blago, zlasti živila, je v glavnem staro, roki trajanja

pa so že zdavnaj zapadli. Pripisati pa je treba, da so v kuhinjah nekaterih javnih bolnišnic karabinjerji NAS zasledili mišje iztrebke v hrani, ščurke in nepopisno umazanijo, zdravstvene knjižice osebja pa največkrat niso bile obnovljene, v nekaterih primerih pa jih kuharji in postrežno osebje sploh niso imeli. V zasebnih klinikah je bil položaj nekoliko boljši, vsaj tako kričečih primerov kršenja higienskih norm niso zasledili.

Nepričakovan ukrep ministrstva za zdravstvo je presenetil tako osebje bolnišnic kot bolnike, pričakovati pa je bilo, da bo prej ali slej prišlo do tako obširne nadzorne akcije. Že v preteklosti so namreč razsodišča za bolnikove pravice naštele številne primere kršenja higienskih norm, v nekaterih bolnišnicah pa je že prišlo do množične zastrupitve s hrano. Sindikat kategorije zdravnikov in pomožnega zdravstvenega osebja je sicer pozitivno ocenil akcijo ministra De Lorenza, poudaril pa je, da je že večkrat zahteval reformo upravne politike javnih in zasebnih zdravstvenih struktur. Sindikat meni tudi, da je vodenje bolnišnic oziroma delitev pristojnosti, vprašanje, ki ga ne more rešiti samo ministrstvo za zdravstvo, saj gre največkrat za politične in finančne interese, ki jim bo zadala dokončen udarec samo ustrezna reforma celotnega sektorja.

Ko župan odstopi ker »je« ne marajo

ORISTANO — Mesto Senis pri Oristanu je ostalo brez župana, pravzaprav brez županje, saj se je gospa Maria Mura odrekla pomembni javni funkciji, ker so bili občinski svetovalci premalo naklonjeni ženskam. Gospa je brez dlak na jeziku izjavila, da je v občinskem svetu sedelo dvanajst moških, ki so mrzili njo, edino žensko. Na podlagi tega prepričanja je gospa Mura odstopila, njeni kolegi pa so odstop sprejeli. Očitno jih ni prizadela izjava, da so ji metali polena pod noge, ker je pač ženska.

Prav tako neprisadeti pa so bili glede trditve, da so sejali pozno v noč, ko bi bila morala gospa Mura skrbeti za dom in družino, čeprav je treba v tem primeru priznati, da so tudi druge županje preživele marsikatero noč na sestankih, se pa zaradi tega niso ločile in niso živele v smetnjaku.

Zemljanom je odklenkalo: 1. 9. 1989 bo konec sveta

LITTLE ROCK — Še sreča, da se je gospod Edgar Whisenant, veliki prerok in bivši tehnik NASA, lani uštel in nam tako prihranil še leto dni bolj ali manj brezskrbnega življenja. Whisenant je namreč za 12. 9. 1988 napovedal konec sveta, ker pa še vedno teptamo zemeljsko oblo, je moral priznati, da se je zmotil, ker je račune delal s pomočjo zapletenega hebrejskega koledarja. Konec sveta pa bomo dočakali natanko... 1. septembra letos.

Vesoljni potop ne bo tak, kot so nas učili pri verouku. Whisenant pravi, da bo najmanj 16 milijonov odraslih in otrok spremenilo svojo molekularno strukturo in se spremenilo v duhove, ki bodo nekako shlapeli v zraku in spet zaživel nad oblaki pred vsemogočnim. Gospod Edgar meni, da stvar ne bo šla tako hitro, saj bodo nekateri duhovi ostali na Zemlji še ves teden, da opravijo najnujnejše. Hudo bo za one, ki ostanejo na trdnih tleh. Čakajo jih namreč: tri jedrske vojne, po sedem let lakote, suše, deževja in najrazličnejših bolezni. Vsa mesta bodo uničena, pet let bo trajala jedrska zima, naslednji dve leti pa bo sonce tako pripekalo, da bo nesrečnejšem cvrta koža kot cvre šunka na plamenu. Katastrofo bo preživelo le 2,1 milijona izbrancev, ki bodo lahko uživali tisoč let nebeškega raja na Zemlji.

Whisenant je svojo verzijo vesoljnega potopa opisal v dveh knjigah; prvo je šla za med, saj so v enem letu prodali 4 milijone izvodov. Druga je komaj izšla, izkupiček, približno 7 milijard lir, pa bo avtor poklonil v dobrodnele namene. Kakšne, za vraga, ko pa bo ostala le peščica blaženih in srečnih Zemljanov!

Pavio skrbijo stolpi

V Pavii so ugotovili, da nista stolpa Belcredi (na sliki) in Sv. Dalmazio povsem stabilna, zato so določili, da bodo s posebno pozornostjo sledili »premikom« obeh zgodovinskih zgradb (Telefoto AP)

Voditelja PPD Kim Dae Junga aretirali agenti tajnih služb

SEUL — V Južni Koreji postaja politično stanje vse bolj napeto še posebno v luči dogajanj, ki so privedla do aretacije voditelja opozicije Kim Dae Junga. Voditelja stranke za mir in demokracijo PPD so aretirali včeraj zjutraj, zaslišujejo pa ga v zvezi s primerom Moon Ik Hwana, ki je marca letos obiskal Severno Korejo brez predhodnega vladnega dovoljenja.

Po južnokorejskih zakonih o javni varnosti je sleherni stik s severnokorejsko državo prepovedan, če ni bilo predhodno izdano posebno vladno dovoljenje. Tistim, ki kršijo ta pravila, pa lahko sodijo po hitrem postopku, saj so obtoženi izdaje.

Kim Dae Jung je že pred dnevi rekel, da je pripravljen odgovarjati na vprašanja preiskovalcev, vendar da je to njegova prostovoljna izbira, včeraj pa so ga aretirali agenti južnokorejskih tajnih služb.

Po 500 letih se sefarditi vračajo v Španijo Madrid skuša sedaj popraviti storjeno krivico

TOLEDO — Neskončna so pota Gospodova: v Njegovem imenu so pred slabimi petimi stoletji iz Španije izgnali tiste Zide, ki se niso hoteli pokristjaniti, danes pa se lahko njihovi potomci vračajo v Španijo in po hitrem postopku pridobijo špansko državljanstvo. Dokazati morajo le, da so potomci tistih 400 tisoč Židov sefarditov, ki so morali 30. marca 1492 z odlokom kralja Ferdinanda II. zapustiti Španijo, ker se niso hoteli pokristjaniti.

Begince je pot vodila po vsem Sredozemlju, v severnoafriški Magreb, na Sicilijo, predvsem pa na Balkan, kjer jim Turki niso očitali, da so »bogomolci«. Ime sefardit izhaja iz hebrejskega naziva za Španijo - Sep-

haradh. Danes pa pojmujejo kot sefardite vse Žide, ki niso haskenazimi, potomci nemških Židov vzhodne Evrope, ki govorijo ali bolje rečeno so govorili jidiš. Številni sefarditi so v svoji sredozemsko-balkanski diaspori ohranili stare šege in navade ter »ladinščino«, staro španščino, ki jo danes proučujejo na madridskem inštitutu Arias Montano.

Izgon sefarditov, ki so prišli v Španijo za časa Rimljanov, bodo praznovali leta 1992 istočasno s praznovanjem odkritja Amerike, ki bo doseglo svoj višek v svetovni rastavi v Seville, kjer bo tudi židovski paviljon. V Toledo pa že pripravljajo vrsto manifestacij pod imenom »Sepharadh 92«. V tem mestu,

ki ga je izraelski premier Šamir nedavno definiral za »Jeruzalem Zahoda«, ne živijo Židje. V Toledo prihajajo kot turisti na ogled obeh sinagog; v eni je svetovno znan sefarditski muzej.

Dolga je bila pot za sefardite, da jim je Španija ponovno odprla vrata, je izjavil predsednik španske židovske skupnosti Samuel Toledano. V Španiji živi kakih 12 tisoč Židov, v zadnjem času pa se je iz magreb-skih držav vrnilo kakih 2.000 potomcev izgnanih sefarditov. Po novem lahko ti zaprosijo za špansko državljanstvo že po dveh letih bivanja, španske oblasti pa niso do sedaj zavrnil nobene prošnje.

V Teksas je pripotovala Charlotte

Orkan Charlotte ima sicer nežno žensko ime, posledice njegovega potovanja po širnem Teksasu pa so vse prej kot prijetne. Domačini so sicer navajeni na občasne nalive, zato so s precejšnjo filozofsko strpnostjo sedli na kombi, v pričakovanju, da bo cesta spet prevozna, drugi pa so se podali na pot v znamenju načela »omnia mea mecum porto«, saj je par na sliki zapustil poplavljenno stanovanje in vzel s sabo otroka pa tudi dva kužka. (Telefoto AP)

Aids je za mnoge Italijane še vedno velika neznanka

RIM — Skupina raziskovalcev, ki jo vodi Giorgio Marbach, je pravkar zaključila raziskavo o aidsu. Rezultati intervjuvanja 800 oseb, ki spadajo v »rizično starostno dobo« so taki, da se velja ob njih zamisliti, saj pričajo o tem, da je aids res bolezen stoletja, a ostaja kljub temu velika uganka za večino intervjuvancev.

Prva zanimivost je v tem, da se več kot polovica intervjuvancev (53%) noče odreči občasnim avanturam. Aids je sicer na preži, »potreba po ljubezni« pa je menda močnejša, pri tem pa bi morali seveda poglobiti pomen pojma »ljubezen«. Najmanj pripravljeni na kompromise v imenu zdravja so moški, saj jih 66,7% še dalje skaka po posteljah, 33,3% žensk pa se brez težav odreče poglobljanju prijateljstva, če to pomeni prespati z neznano osebo. Edina otipljiva novost v obnašanju italijanskih moških je uporaba preservativa, ki ga sicer ne ljubijo preveč, vendar so nekako le razumeli, da je lahko kdaj življenje odvisno tudi od gumijastega prijateljskega.

Sicer pa so presenetljive tudi nekatere druge izjave intervjuvancev. Kar 48% intervjuvancev bi najraje izobčilo seropozitivne osebe (iz šole in delovnih mest), na vprašanje, kdo je seropozitiven subjekt pa je 10,7% oseb odgovorilo, da je to »osebek, ki ima v sebi primerna protitelesa in je zato varen pred okužbo z aidsom«. Tudi v tem primeru je večina intervjuvancev (65,8%) moškega spola.

Raziskava profesorja Marbacha je tudi dokazala, da je vsekakor reklama tista, ki je omogočila intervjuvancem, da so bili vsaj nekoliko obveščeni o bolezni: 94,5% je brez oklevanj dejalo, da se aids širi po krvi in s spolnimi odnosi. 88,3% pa je priznalo, da je bila najbolj učinkovita televizij-ska reklama. Približno polovica intervjuvancev je znala citirati na pamet parole, ki so spremljale reklamna sporočila, večina pa je precej pozitivno ocenila poseg vlade, ki naj bi nudila prebivalstvu zadostne informacije. Glede na rezultate raziskave bi bilo zanimivo vedeti: zadostne komu?